

Risale-i Nur'da Evrad, Ezkar ve Münacat

Zübeyir Gündüzalp: Evrad, hizmetin lezzetini artırır

Mimsiz medeniyet; insanoğlunun derd-i maişet ile hayata ve de dünyaya perestişane saldırmasına yahut bağlı kalmasına sebep olurken, onu asıl yaratılış amacından kopuk bir düzene giriftar etmiştir. Bu koşuşturmanın içerisinde sorgulama yetisinden mahrum bir vaziyette işitilen haram ve şirk işmam eden dehşetli sözler ise önce dile yerleşip sonra da kalbe gelerek küçük birer leke halinde imanı derinden sarsıyor. “Çünkü işlediğimiz her bir günah, kafamıza giren her bir şüphe kalp ve ruhumuza yaralar açar.” (Lem’alar, s. 21). Kâinat boşluk kabul etmez sırrınca yaratılış gayemize uygun olarak ilk başta dilimizi ve de kulağımızı hak ve hakikat ile meşgul etmek mecburiyetindeyiz.

“Onlar ki ayakta dururken, otururken ve uyumak için uzandıklarında Allah’ı zikrederler ve göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde tefekkür ederler.” (Âl-i İmrân, 3/191) âyetinden de yola çıkarak günlük hayat içerisinde hayatımızın bir parçası olarak Allah’ı (cc) zikretmek, bu zikirleri yaparken tefekkür etmek; ayrıca “Duânız olmazsa ne ehemmiyetiniz var.” (Furkan Sûresi, 77) âyetinden aldığımız dersle de duâ vasıtasıyla acz ve fakrımızı hissetmek büyük önem taşıyor. Resul-i Ekrem’in (asm) hayatına baktığımızda da farklı zamanlarda zikir ve duâ ile meşgul olduğunu görürüz.

Risale-i Nur Talebeleri bu hakikatin sırrıyla Kur’ân-ı Kerîm ve asrımızın tefsiri olan Risale-i Nur okumalarına ve de bazı evradlara günlük hayatlarında yer ayırmaya çalışırlar. Zira dil ile yapılan zikir kalbî ve bedenî zikre vesile olur. Zübeyir Gündüzalp de “Evrâd u ezkâra ihtimam, azamî ihtimam.” ve “Evrad, hizmetin lezzetini artırır” ifadeleriyle bu öneme vurgu yapmıştır. Zikrin bu önemine binaen bizler de bu çalışmamızda Risale-i Nur mesleğinde yer alan evrad ve ezkârı incelemeye çalışacağız.

Kudsî Evrad ve Ezkâr Nedir ve Nelerdir?

Resul-i Ekrem’in (asm) hayatında zikir ve duâya yer vermesi ve de tavsiye etmesi üzerine hadisçiler arasında, “amelü’l-yevm ve’l-leyle” adı verilen bir kitap türü ortaya çıkmıştır. Hz. Peygamber’in (asm) günlük duâ ve zikirlerini ve bununla ilgili tavsiyelerini ihtiva eden bu eserler Hasan b. Ali el-Ma’murî ile (Ö. H. 295/M. 908) başlamış, Nesâî, İbnü’s-Sünnî, Ebû Ömer Talemekî, Ebû Nuaym el-İsfahânî, Münzirî, Cemâleddin Ahmed b. Mûsâ b. Ca’fer ve Süyûtî ile devam etmiştir. Başta Buharî ve Müslim olmak üzere belli başlı hadis kitapları da duâya ve zikre birer bölüm ayırmışlardır.

Bu kitaplara baktığımızda ekseriyetle zikir, tesbih, tevbe ve istiğfarla ilgili âyetleri, hadisleri ve duâları ihtiva ettiği görülmektedir. Evrâd kitaplarında yer alan sûre ve âyetler daha çok Allah’ın isim ve sıfatlarıyla ilgili âyetler ve “Rabbenâ”, “Allahümme” gibi ifadelerle başlayan metinlerdir. Salâvat kısmında ise Hz. Peygamber’in (asm) özelliklerini sıralayan cümleler ve onun tavsiye ettiği duâlar yer alır. Tertip edilen duâ, zikir, tesbih ve salâvat tefekkür ve zikir

hayatına derinlik kazandırabilecek, edebî değeri olan özlü ifadelerden ve kolaylıkla ezberlenebilecek kısa cümlelerden meydana gelir.

Günün belli vakitlerinde bu virdlerle meşgul olmanın önemi bu kitaplarda ifade edilmiştir. Mekkî, “evrâdü’l-leyl ve’n-nehâr” başlığıyla gündüz ve gecenin muhtelif dilimlerinde okunacak olan evradı yazarken Gazali, İhyâ-ü Ulûmi’d-Dîn adlı eserinin “Virdlerin Tertibi ve Geceleri İhya Etmek” başlığı altında gece dört ayrı vakitte zikir, Kur’ân okuma ve tefekkür gibi virdlerle meşgul olunması gerektiğini söyler (Bkz. İslâm Ansiklopedisi, Evrad Mad.).

Bu gelenek daha sonra da devam ede gelmiş, bu ahir zamanda da Üstad Bediüzzaman Hazretleri tarafından bazı tefekkürî âyetler ve virdler tertip edilmiştir. Bediüzzaman Hazretleri’nin bazen de kendisinin de okuduğu geçmiş dönemlerde farklı âlimler tarafından tertip edilen bazı virdleri tavsiye ettiği görülür.

Nasıl ki büyük bir sarayın kapısını çalan bir adam, açılmadığı vakit, o sarayın kapısını, diğer makbul bir zatın sarayca menus sadâsıyla çalar, tâ ona açılınsın. Öyle de, bizler dahi, Cenab-ı Hakk’ın dergâh-ı rahmetini, mahub abdlerin nidâsıyla ve münâcâtlarıyla çalmalıyız. Bu yönüyle de bilhassa asrın tefsiri Risale-i Nur’da geçen ve Bediüzzaman Hazretleri’nin okunmasını tavsiye ettiği evrad ve duâlar ile meşgul olmak Cenab-ı Hakk’ın dergâh-ı rahmetine ulaşmaya da vesile olacaktır.

Risale-i Nur Mesleğinde Evrad ve Ezkâr

“Bu asırda din ve İslâmiyet düşmanları, evvelâ imanın esaslarını zayıflatmak ve yıkmak plânını, programlarının birinci maddesine koymuşlardır. Hususan bu yirmi beş sene içinde, tarihte görülmemiş bir halde münâfikane ve çeşit çeşit maskeler altında imanın erkânına yapılan suikastlar pek dehşetli olmuştur, çok yıkıcı şekiller tatbik edilmiştir.” (Sözler, s. 1216). İşte Bediüzzaman Hazretleri, bu dehşetli planı akim bırakacak Risale-i Nur Külliyyatı’nı telif etmiştir. Risale-i Nur, tahkiki iman dersi vererek imanı kuvvetlendirip, insanı ebedî saadet ve selâmete götürecektir Kur’ân ve iman hakikatlerini cem eden bir eserdir. Üstad Hazretleri’nin hayatında yer alan evrâd ve ezkârın da ekseriyetle bu minvalde olduğu görülür.

Esbapperestliğin ve zahirperestliğin her zamankinden daha baskın olduğu şu asırda Bediüzzaman Hazretleri esbap perdesinin arkasındaki hakikati görmek için mana-yı harfi ile bir bakış önerir. Bu bakışla birlikte ise hayatımıza üç eylem girer: Zikir, fikir, şükür. Daha Birinci Söz’de Bediüzzaman Hazretleri bu hakikate değinir ve Risale-i Nur Külliyyatı bir zikir olan besmele ile başlar. Buna bağlı olarak da Bediüzzaman Hazretleri’nin gerek Kur’ân’dan ve hadislerden tertip ettiği gerekse geçmiş dönemlerde okunan virdlerden teşekkül ettirdiği virdleri ekseriyetle imanî ve tefekkürîdir.

“Manidardır ki, Âyetü’l-Kübrâ ve Risâle-i Nur’un ekser hakikatleri, Ramazan’da ve tesbihatında zuhuru gibi, bu Hülâsatü’l-Hülâsa aynen Ramazan’da ve tesbihatta zuhur et(miştir).” (Emirdağ Lâhikası, s.117). Bediüzzaman Hazretleri, Münâcât’ül-Kur’ân’ı da “Ramazan-ı Şerif’in bize bir hediyesidir” diye takdim eder. Bizler de hasbel kader daha önce hazırlamaya başladığımız bu çalışmayı Ramazan-ı Şerif’te tamamlamanın sürurunu yaşıyoruz. Ayrıca musîbetlere giriftar olduğumuz bir zamanda Ramazan-ı Şerif’in gelişi de bir ihsan-ı İlâhidir. Bu anlamda bu mübarek günleri zikir ile geçirmek son derece büyük önem taşımaktadır. Nitekim Risale-i Nur Talebelerinden Sabri Efendi’nin bir mektubunda bu durumun tatbik edildiğini görürüz.

Bu mektupta Üstad Hazretleri’nin Leyle-i Kadir gibi bazı mübarek geceleri bazı maksatlara binaen o leyle-i mübarekeyi ihya için bir gece evvel hatta mâhut gecedan bir gece sonra daha ihyaya çalıştığı belirtilir. Rüyalarında Hz. Üstad’ı hasta görmelerine binaen (Üstad Hz. aynı zamanda hastadır) bu sadık Nur şakirtleri Üstadlarının hesabına Leyle-i Kadri iki gece yaparlar. Birinci geceyi Evrad-ı Bahaiye ve Tesbihat ve Sekîne ve Delâil-i Hayrat ve Cevşenü’l-Kebîr gibi ders ve virdlerle ihya ederlerken ikinci geceyi de keza aynı şekilde geçirirler. Sonra Isparta, Atabey, İslâmköy, Kuleönü ve saire gibi mahallerde de sair vezâiften mâadâ her gün Kur’ân’ın cüzlerini taksim suretiyle hatm-i Kur’ân, Üstad hesabına bütün Ramazan’da ve Âyetü’l-Kürsî hatimleri okunur. Bu duâların hürmetine Şafi-i Hakiki Bediüzzaman Hz.ne şifa vermiştir (Bkz. Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s. 202).

Bu süreçte başta âlem-i İslâm ve bütün insanlık namına Risale-i Nur’un meslek ve meşrebine uygun olarak virdlerle

meşgul olunması adına bizler de çalışmamızın bu bölümünde Risale-i Nur'da geçen viridlere ve zikirleere yer vereceğiz.

Hizbü'l-Envari'l-Hakaiki'n-Nuriye (Büyük Cevşen)

Hizbü'l-Envari'l-Hakaiki'n-Nuriye; Bediüzzaman Hazretleri tarafından tertip edilmiştir. İçindeki evradın bir kısmı Kur'ân'dan sûrelerken, bir kısmı aslı vahiy olup Sahabe ve Ehl-i Beyt tarîkiyle gelen münâcâtlar, bir kısmı evliyaullah tarafından tanzim edilmiş, bir kısmını da bizzat kendisi tanzim etmiştir.

“Büyük Cevşen” olarak bildiğimiz, orijinal adıyla Hizbü'l-Envari'l-Hakaiki'n-Nuriye; Yasin Sûresi, Fetih Sûresi, Rahman Sûresi, Haşir Sûresi'nin son beş âyeti, Mülk Sûresi, Nebe' Sûresi ve Bakara Sûresi'nin son iki âyeti olan Âmene'r-Resûlü gibi bazı sûrelerle başlar. Ardından bu Kur'ân sûreleri için bir duâya yer verilir. Bu duâ şöyledir: “Allah'ım! Kur'ân hakkı için ve üzerine Kur'ân indirilen Zât'ın (asm) hakkı için kalplerimizi Kur'ân'ın nuruyla nurlandır. Kur'ân'ı bizim için her türlü hastalığa şifa, hayatımızda ve ölümden sonra bize dost eyle. O'nu bize dünyada arkadaş, kabirde munis, kıyamette şefaatçi, Sırat Köprüsü'nde nur, Cehennem ateşine karşı koruyucu örtü ve perde, Cennete götüren yoldaş, bütün hayırlı işleri gösteren rehber ve önder kıl. Sen bizim bu duâmızı fazıl, cömertlik, kerem, ihsan ve rahmetinle kabul buyur. Senin kerem ve rahmetinden öte kerem ve rahmet yoktur, herkesten daha Kerîm daha Rahîm sensin. Ey âlemlerin Rabbi! Kendisine Kur'ân'ı indirdiğin, âlemlere rahmet olarak gönderdiğin Zât'a (asm), Âl ve Ashabına hem Seni hem onu razı edecek ve onunla bizden razı olacağın bir salât ve selâm eyle. Âmin.”

Hizbü'l-Envârî'l-Hakâiki'n-Nuriye'de Kur'ân sûrelerinden sonra yer alan münâcâtlar ise sırayla şunlardır:

Cevşenü'l-Kebir:

Asr-ı Saâdet'te cereyan eden savaşların birinde (bir rivayette Uhud'da) muharebenin yoğunlaştığı hengâmede sıcağın da tesiriyle Resul-ü Ekrem aleyhüsselâtü vesselâmın üzerindeki zırh, kendisini fazlasıyla sıkır. Bunun üzerine Hz. Peygamber (asm) ellerini açarak Allah'a duâ eder. İşte Cevşen, “Hazreti Peygamber'e aleyhüsselâtü vesselâma Hz. Cebrail'in (as) vahiyle getirdiği “Zırhı çıkar bunu oku.” dediği, gayet yüksek ve çok kıymetli bir münâcât-ı Peygamberidir ki, Zeynel Abidin radiyallahüanhadan tevatürle rivayet edilmiştir.

Bediüzzaman Hazretleri, bu harika münâcâtın Kur'ân'ın hakikî ve tam bir nevi münâcâtı ve Kur'ân'dan çıkan bir çeşit hülâsası olduğunu söyler. (Asa-yı Musa, s. 74) Ayrıca bu eser marifetullahta terakki eden bütün ariflerin münâcâtlarının da fevkindedir. Fahr-i Kâinat Efendimiz (asm) “Binler duâ ve münâcâtlarından Cevşenü'l-Kebîr ile öyle bir marifet-i Rabbaniye ile öyle bir derecede Rabbini tavsif ediyor ki, o zamandan beri gelen ehl-i mârifet ve ehl-i velâyet, telâhuk-u efkârla beraber, ne o mertebe-i marifete ve ne de o derece-i tavsife yetişememeleri gösteriyor ki, duâda dahi onun misli yoktur. Risale-i Münâcâtın başında Cevşenü'l-Kebîr'in doksan dokuz fıkrasından bir fıkrasının kısacık bir mealinin beyan edildiği yere bakan adam, 'Cevşen'in dahi misli yoktur.' diyecek.” (Şuâlar, s. 153)

Cevşenü'l-Kebir'i kalbin kulağıyla Resul-i ümmiden dinleyen adam anlar ve görür ki: “Bin bir bürhanı ve tarifini tazammun eden ve her birisi bir silsile-i efkârın neticesi ve tevhidin bir penceresi olan o bin bir kudsî hakikatleri bir Ümmî Zat'ta (aleyhüsselâtü vesselâm) ve ümmî bir kavimde ve ümmî bir muhitte ve ehl-i fetret kitapsız bir millette mu'cidine, muhteriane, kimseyi taklit etmeyerek, muamma-yı hilka ve tılsım-ı kâinatı keşif sûretiyle tek başıyla o münâcât da beyan ediyor. Bu zaman gibi binler keşşafın muaveneti ve münâcâtları gibi taklitkârane değil; belki kubbeyi sema altında ehl-i semavata işittiren ve kâinat mescidinde o mescid-i ekberin cemaat-i kübrasına dinlettiren hadsiz rikkatten ve nihayetsiz şefkatten insanlara imdat ve medet ve merhamet ve necat istiyor.” (Şuâlar, s. 56)

Cevşenü'l-Kebir'i fevkalâde yapan hususiyetlerden bir tanesi de marifet-i Rabbaniye ile Hâlık-ı Kâinatı tavsif etmesidir. Resul-ü Ekrem (asm) bu münâcâtında “bin bir Esmâ-ı İlâhiye'yi şefaatçi ederek Hâlık'ını öyle bir tarzda tavsif ve tarif eder ki misli yok.” (Şuâlar, s. 655) (Bu münâcâtta hakikatler ve Resul-ü Ekrem'in (asm) Rabbine karşı tavsifleri aynı zamanda Peygamber Efendimiz'in (asm) risaletine ve hakkaniyetine şehadet eder (Bkz. Şuâlar, s. 658)

Bu duâ adeta bir esma talimi gibidir. Bu yönüyle de tefekkürü ve akabinde marifetullahı içinde barındırır. Bu ise Bediüzzaman Hazretleri'nin Risale-i Nur ve Hizb-i Nuri ile birlikte zikrettiği Cevşenü'l-Kebir'in kâinatı baştanbaşa nurlandırmasına, zulûmat karanlıklarını dağıtarak gafletleri ve tabiatları parça parça etmesine vesile olmaktadır.

(Zülfikar, s. 471)

Bu kadar çok esmanın zikredilişini Bediüzzaman Hazretleri Yirmi Dördüncü Söz'de insanın bütün esmaya mazhar olduğunu, fakat bir ya da birkaç ismin sair isimlere göre daha baskın tecelli ettiğini söyleyerek şöyle izah eder:

“İşte, nasıl eğer bir adam hem hoca, hem zâbit, hem adliye kâtibi, hem mülkiye müfettişi olsa, onun her bir dairede birer nisbeti, birer vazifesi, birer hizmeti, birer maaşı, birer mes'uliyeti, birer terakkiyâtı; ve muvaffakiyetsizliğine sebep birer düşman ve rakipleri oluyor ve padişaha karşı çok ünvanlarla görünüyor ve görür ve çok lisanlarla ondan medet ister ve âmirinin çok ünvanlarına müracaat eder ve düşmanların şerrinden kurtulmak için, muavenetini çok suretlerle talep eder. Öyle de, çok esmaya mazhar ve çok vazifelerle mükellef ve çok düşmanlara müptelâ olan insan, münâcâtında, istiazesinde çok isimleri zikreder. Nasıl ki, nev-i insanın medar-ı fahri ve elhak en hakikî insan-ı kâmil olan Muhammed-i Arabî aleyhissalâtü vesselâm, Cevşenü'l-Kebir namındaki münâcâtında bin bir ismiyle duâ ediyor, ateşten istiâze ediyor.” (Sözler, s. 373)

Evrâd-ı Kudsiye-i Şah-ı Nakşibend / Evrad-ı Bahaiye:

Şah-ı Nakşibend'in kudsî bir evradıdır. Nakşibend Hazretleri, Hazret-i Peygamber aleyhissalâtü vesselâmdan âlem-i manada ders alarak bu eseri meydana getirmiştir. (Hizbü'l-Envârî'l-Hakaikî'n- Nuriye, s. 203)

“Her türlü dert ve sıkıntılarımızda bizim Allah'a karşı olan tavrımızda bize tam bir kul hüviyeti kazandıran ve bizi Allah'a yakın kılan, (...) çok kuvvetli ve tesirli bir duâdır. Üstad Hazretleri bu duâyı, bir salâvat-ı şerife demeti olan Delâli'n-Nur'un ortasında okurdu..”

“Başından sonuna kadar Peygamber Efendimiz'in (asm) duâlarının özel bir düzenleme ile bir araya getirilmesinden meydana gelmiş olan bu yüksek metin, çok geniş bir niyazı ve çok kudsî bir yalvarışı ifade eder. Duâların hemen hemen tamamı âyet ve hadis-i şeriflerde mevcuttur. Evrâd-ı Kudsiye'de başlangıç Allah'ın isimlerine ayrılmıştır: Allah'ın Melik, Hayy, Kayyum, Hak, Mübîn olduğunu, O'ndan başka ilâh olmadığını, O'nun bizim Rabbimiz olduğunu, bizim yaratıcımız olduğunu, bizim O'nun kulu olduğumuzu ve gücümüz yettiğince O'nun ahdi ve vaadi üzerine bulunduğumuzu, yaratıklarının şerrinden Allah'a sığındığımızı, Allah'ın üzerimizde bulunan nimetlerini kabul ettiğimizi, günahlarımızı itiraf ettiğimizi ifâde ederek, “Ey Ğaffâr, ey Ğafûr olan Allah'ım, günahlarımı bağışla. Şüphesiz inanıyorum ki, Sen'den başka hiç kimse günahları bağışlayıcı değildir” niyazı ile bu duâyaya devam (eder)”

Bediüzzaman Hazretleri, bir mektubunda bu virdin imanını kuvvetlendirmesine ilişkin şunları söyler: “Bazı defa Evrâd-ı Şah-ı Nakşibendî'de şehadet getirdiğim vakit, ‘Bu iman üzere yaşar, bu imanla ölür, bu imanla diriliriz.’ dediğim zaman nihayetsiz bir tarafgirlik hissediyorum. Eğer bütün dünya bana verilse, bir hakikat-i imaniyeyi feda edemiyorum. Bir hakikatin bir dakika aksini farz etmek bana gayet elim geliyor. Bütün dünya benim olsa, birtek hakaik-i imaniyenin vücut bulmasına bila-tereddüt vermesine nefsim itaat ediyor. ‘Peygamber olarak gönderdiğin kim varsa iman ettik; kitap olarak indirdiğin ne varsa iman ettik ve bütün bunları tasdik ettik.’ dediğim vakit, nihayetsiz bir kuvvet-i iman hissediyorum. Hakaik-i imaniyenin her birisinin aksini aklen muhal telâkki ediyorum. Ehl-i dalâleti nihayetsiz ebleh ve divane görüyorum.” (Mektubat, s. 47).

Delâli'n-Nur/ Delaili Hayrat:

Şeyh Muhammed b. Süleyman el-Cezûlî (Ö. H. 870/M. 1465) tarafından derlenen salâvat mecmuasıdır. Delâil-i Hayrât adıyla büyük evliyâullah tarafından zenginleştirilerek okuna gelmiştir. Delâil-i Hayrat'ın içerisinde salâvatlardan başka Sekine, Münâcât-ı Veyse'l-Karani, Duâ-i Tercüman-ı İsm-i Âzam, Duâ-i İsm-i Âzam bulunmaktadır. Bugün basılan eserlerde bu virdler de ayrı başlık altında verildiği için bizler de aşağıda detaylı olarak incelemeye çalışacağız.

Bu eşsiz eserin salâvat kısmı ise Bediüzzaman Hz. tarafından yeniden düzenlenip, zenginleştirilerek “Delâli'n-Nur” ismi verilerek tanzim edilmiştir.

“Muhakkak ki Allah ve melekleri Peygambere (asm) salât ederler. Ey iman edenler! (siz de) ona salât edin ve (ona)teslimiyetle selâm verin.” (Ahzab Sûresi, 56) âyetinin sırrıyla Resul-i Ekrem aleyhüssalât-ü vesselâma salâvat

getirmek bir emr-i İlâhidir.

“Nebiyi-yi Zîşan’ın (asm) makam-ı Mahmud’u İlâhî bir maide ve rabbani bir sofraya hükmündedir. Evet, tevzii edilen lütuflar, feyizler, nimetler o sofrada akıyor. Resul-u zîşan’a (asm) okunan salâvat-ı şerifeler o sofraya edilen dâvete icabettir ve keza salâvat-ı şerifeyi getiren adam Zat-ı Peygamberi’yi (asm) bir sıfatla tavsif ettiği zaman, o sıfatın nereye taalluk ettiğini düşünsün ki tekraret tekrâr salâvat getirmeye müşevviki olsun. (Mesnevî-i Nuriye, s. 101-102).

Evliyaullahtan ilmik ilmik süzülerek gelen ve Bediüzzaman Hz. tarafından son şekli verilen salâvat mecmuası Delâilî’n-Nur, başta Mu’cizat-ı Ahmediye Risalesi olmak üzere Risale-i Nur’un muhtelif yerlerinde geçen Resul-ü Ekrem (asm) ile ilgili bahislerle birlikte düşünülerek okunulmalıdır.

Ehl-i keşif tarafından içinde bulunan bazı salâvatların binler salâvat kıymetinde olduğu ifade edilen Delâilî’n-Nur’da her salâvattan sonra dertlere deva istenir, bütün afetlerden ve musibetlerden Allah’a sığınılır, bütün günahlardan Rabb-i Rahim’in affı istenip bütün hayırlara ulaşmamız niyaz edilir.

Bizler de vesileyle duâ ediyoruz ki:

Allah’ım! Efendimiz Muhammed’e (asm) ve O’nun Âline, gece-gündüz değıştikçe, çağlar, asırlar, sabah-akşam peşpeşe birbirini takip ettikçe, gece-gündüz tekrarlandıkça, Kutup Yıldızı ve onun arkadaşı doğdukça, Efendimiz Muhammed’e (asm) ve Âline salât eyle. O’nun (asm) ruhuna ve Ehl-i Beyti’nin ruhlarına bizden manevî hediyeler selâm ulaştır. Ona ve onlara haşır ve karar gününe kadar rahmet ve bereket ihsan eyle. Bu salâvatların her birisinin hürmetine, günahlarımızı bağışla, bize merhamet et ve bizi lütfunla muamele eyle. Amin (Hizbü’l-Envari’l- Hakaiki’n- Nuriye, 271).

Sekine:

Hazret-i Cebrail Aleyhisselâm, Allah’ın altı isminin yazılı olduğu bir sayfa indirir. Peygamber Efendimizin de (asm) hazır bulunduğu bu ortamda bu sayfaları Hz. Ali (ra) alır. Bu esrarlı duâ sayfasının inişini, Hazret-i Ali (ra) şöyle anlatır:

“Ben Cebrail’i gökkuşağı gibi semayı kuşatmış olarak gördüm. Sesini işittim. Sayfayı ondan aldım. Sayfada Allah’ın Ferd, Hayy, Kayyum, Hakem, Âdl ve Kuddûs isimlerini yazılı buldum.” (Lem’alar, s. 240)

“İsm-i Âzam gizlidir. Ömürde ecel, Ramazan’da Leyle-i Kadir gibi, esmâda İsm-i Âzamın istitari, mühim hikmeti var. Kendi nokta-i nazarımda hakikî İsm-i Âzam gizlidir, havassa bildirilir. Fakat her ismin de âzamî bir mertebesi var ki, o mertebe İsm-i Âzam hükmüne geçiyor. Evliyaların İsm-i Âzamı ayrı ayrı bulması bu sırdandır.” (Barla Lâhikası, s. 375) Sekine ile bildirilen ve Allah’ın Ferd, Hayy, Kayyum, Hakem, Âdl ve Kuddûs isimlerinden ibaret olan bu altı ismi, Hazret-i Ali (ra) için İsm-i Âzamdır.

Bu isimlerden Hakem ve Âdl isimleri İmam-ı Âzam, Hayy ismi Abdülkadir-i Geylânî ve Kayyum ismi İmam-ı Rabbani Hazretleri için İsm-i Âzamdır.

Bu isimlerin manaları kısaca şöyledir:

“Ferd: Allah birdir, tektir, yegânedir, biriciktir, istiklâl ve infirad Sahibidir.

Hayy: Allah sonsuz diridir, ezeli, ebedî ve ölümsüz hayat Sahibidir. Her şeye hayatı veren, her şeyi diriltten O’dur.

Kayyum: Allah dâimâ kâimdir, tabir câizse dâimâ ayaktadır, yarattığı her şeye hâkimdir, varlıkları dilediği gibi idâre eder, sevk eder ve yönlendirir, her şey O’nunla var olur, O’nunla ayakta durur, O’nunla devam eder. Allah’ı ne bir uyuklama, ne bir uyku ve ne bir gaflet hâli almaz. Göklerde ve yerde ne varsa, O’nun irâdesiyle ve kayyûmiyetiyle varlığını sürdürür ve ayakta kalır.

Hakem: Allah hüküm Sahibidir, hikmet Sahibidir, yarattığı her şeyde bir hikmet ve bir fayda gözetmesi O’nun yüksek âdetindedir. Faydasız ve boşu boşuna bir şeyi yaratmaz. Yarattıklarını gözetler ve denetler. Kullarından haklıyı ve haksızı ayırır, aralarında hak ve adâletle hükmeder.

Âdl: Allah adalet Sahibidir, her yarattığına hakkı olan her şeyi verir, hiç kimseye hiçbir zaman haksızlık yapmaz, mahşerde adaletle hükmeder, cezası zulüm veya haksızlık değil, adaletten ibârettir. Allah kendisi adalet Sahibi olduğu gibi, kullarına da her işlerinde adaleti emreder.

Kuddûs: Allah pakdır, temizdir, noksanlıklardan, kusurlardan, âcizliklerden, küfür ve dalâlet ehlinin düşündüğü her türlü eksik sıfatlardan münezzehtir. Allah kemâl sıfatlar Sahibidir. O'nun her sıfatı, her ismi, her işi, her fiili mükemmeldir. Varlıkları mükemmel, kusursuz, temiz ve pâk yaratır. Temizliği sever, temizliği emreder, işlediklerinden pişman olan ve tövbe eden kullarını günahlarından arındırır ve temiz kılar."

"İsm-i Âzam ve Sekîne denilen esmâ-i sitte-i meşhurenin hakikatlerini gayet âlî bir tarzda beyan ve ispat eden ve Yirmi Dokuzuncu Lem'ayı takip eyleyen Otuzuncu Lem'a" (Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s. 129) buradaki duâyı tazammun eder. Bu altı ismi izah eden Otuzunca Lem'a'nın fihristini yazan M. Sabri tarafından şu ifadeler yer verilir:

"Sekine nam-ı âlisiyle tabir edilen ve her biri bir İsm-i Âzam olan veyahut altısı birden İsm-i Âzam bulunan Esmâ-i Hüsna'dan Ferd, Hayy, Kayyum, Hakem, Âdl, Kuddûs ism-i şeriflerine ait pek çok kıymettar ve Risale-i Nur'un şaheserlerinden biri olan bu lem'a, yüksek bir ifade ve çok ince hakikatler ile kaleme alınmış hem çok derin mesail-i vahdaniyet azametli genişlikleri ile tefhim edilmiş hem pek bariz bir surette mevcudiyeti ilâhiye'ye işaret eden şu hayretengiz faaliyetle, müdebbiriyet-i Rabbanîye o kadar güzel izah edilmiş ki ah ne olurdu bu Risalenin hakikatlerinin a'makına (derinliklerine) ulaşmak şöyle dursun sathını olsun bari görebilseydim heyhat! (Lem'alar, s. 752).

Bu açıdan Sekine Duâsı okunurken Risale-i Nur'un ilgili yerleri ile birlikte tefekkür etmek feyz ve bereketi arttıracaktır.

Sekîne'nin şifreleri

Sekine Duâsı'nın muhtevasına bakıldığında Kur'ân kaynaklı olduğu görülür. "İmam-ı Ali'nin (ra), on dokuz sistemine dayalı bu Sekine'yi doğrudan Kur'ân'dan aldığı gösteren işaretlerden bazıları ise şunlardır:

□ Sekine altı isimden (Ferd, Hayy, Kayyûm, Hakem, Âdl, Kuddûs) meydana gelmektedir. Kur'an'da "sekine" kelimesi de altı defa (Bakara 2/248, Tevbe 9/26, 40; Fetih 48/4,18,26) geçmektedir.

□ Söz konusu beş âyet numarasının (Tevbe 9/26, 40; Fetih 48/4,18,26) toplamı: 114'tür. Bu sayı, Kur'ân'ın 114 sûre sayısına uygun olup on dokuzun altı katıdır.

□ Nüzul sırası itibariyle "sekine" kelimesi ilk defa Fetih Sûresi'nde inmiştir. Bu sûre, bi'setin on dokuzuncu yılında (Hudeybiye seferi dönüşünde) inmiştir. İçinde yer aldığı şifresiz (Başında kesik harfler bulunmayan) sûreler sistemine göre, ilk âyeti, 102×19 (=17×114) katı bir sıradadır.

□ Sekinenin ilk defa indiği (Fetih, 48/4,18) âyetlerdeki şekli olan "el-Sekinet" in ebced değeri 571'dir. Bu tevafuk, Efendimizin (asm) dünyaya teşrifleri insanlık için bir huzur ve güven kaynağı olduğuna işaret sayılmalıdır. Okunmayan vasıl elifi hariç tutulursa, ebced değeri 570 (30×19) dir.

□ Sekine olarak isimlendirilen altı ismin harf sayısı da on dokuzdur.

□ Sekinenin temel unsurlarından biri de besmeledir. Bismelenin harf sayısı da on dokuzdur.

On dokuz sayısına ilişkin bu sırta binaen "Sekine Duâsı Üstad Bediüzzaman'ın tavsiyesi ile "On dokuz defa okunur." Üstad Hazretleri tarafından özellikle ahir zaman fitneleri karşısında manevî bir kalkan hükmünde görülmüş ve okunmuştur. Okuyan kimse manevî bir huzur ve sekinet hali bulur, Allah'ın izniyle korku, endişe ve tehlikelerden kurtulur."

Münâcât-ı Veysel Karani:

Veysel Karani Hazretleri'nin bir duâsıdır. Bu münâcât, Risâle-i Nur'da Yirmi Altıncı Sözün Zeyl' inin Hatime'sinde geçen "âcz, fakr, şefkat ve tefekkür" mesleğine dair duâ cümlelerinden meydana gelir.

Bediüzzaman Hazretleri Otuz İkinci Söz'ün ahirinde "Yâ Rab! Nasıl büyük bir sarayın kapısını çalan bir adam, açılmadığı vakit, o sarayın kapısını, diğer makbul bir zâtın sarayca menus sadâsıyla çalar, tâ ona açılsın. Öyle de, biçare ben dahi, Senin dergâh-ı rahmetini, mahub abdin olan Üveysü'l-Karânî'nin nidâsıyla ve münâcâtıyla şöyle çalıyorum.

O dergâhını ona açtığı gibi, rahmetinle bana da aç. Ekülü kemâ kale" diyerek Veysel Karani Hazretleri'nin şu duâsını etmiştir:

"Ey İlahım! Rabbim Sensin. Çünkü ben bir kulum. Nefsimin terbiyesinden âcizim. Demek beni terbiye eden Sensin. • Hem Sensin Yaratıcı. Çünkü ben yaratılmış bir varlığım, yapıyorum. • Hem rızık veren Sensin. Çünkü ben rızka muhtacım ve ona elim yetişmiyor. Demek rızkımı veren Sensin. • Hem Sensin Mâlik, Mülkün gerçek sahibisin. Çünkü ben bir memluk ve köleyim; benden başkası bende tasarruf ediyor. Demek benim sahibim Sensin. • Hem Sen izzet sahibisin, yücesin. Ben ise zelilim; Halbuki üzerimde bir izzet ve bir onur cilvesi görünüyor. Demek Senin izzetinin aynasıyım. • Hem Sensin sınırsız zengin. Çünkü ben muhtaç ve fakirim; bana bu fakir hâlimle ulaşamayacağım bir zenginlik veriliyor. Demek mutlak zengin Sensin, veren Sensin. • Hem ölümü olmayan devamlı hayat sahibi Sensin. Çünkü ben ölümlüyüm; dirilmem ve ölmemde Senin daimî hayat sıfatının cilvesi görünüyor. • Hem Sensin Bâkî. Çünkü ben fâniyim; ömrümün sona ermesinde Senin varlığının devamlı ve bâkî olduğunu anlıyorum. • Hem Sen şeref sahibi yüceler yücesisin. Çünkü ben kötülükler içinde bocalıyorum; Demek şeref ve haysiyet Senden geliyor. • Hem sonsuz ihsan sahibi Sensin. Ben ise günâh işleyen bir kulum. Fakat pişman olup tevbe edince bana ihsan kapıları açılıyor. Demek ihsanıyla bağışlayıp sonsuz güzellikler bahşeden Sensin. • Hem günahları affeden yalnız Sensin. Ben ise, günahkârim. Demek günahları affedecek Senin kapından başka kapı yoktur. • Hem büyüklük ve azamet sahibi Sensin. Ben ise hakir ve küçüğüm. Küçüklüğüme bakarak Senin büyüklüğünün her türlü övgüden daha yüce olduğunu anlıyorum. • Hem kuvveti bütün kâinatı kaplamış ve bütün varlıkları zapt ederek hükmü altına almış olan Sensin. Çünkü ben âciz ve zayıfım; bende zayıflığın aksine bir güç görünüyor. Demek güç ve kuvvet Senden geliyor. • Hem kâinatı rahmet hediyeleriyle dolduran ve istekleri en güzel şekilde karşılayan Sensin. Çünkü ben sözlerimle ve hâlimle daima yalvararak istiyorum, dileniyorum. Demek veren ve hediye eden Sensin." (Sözler, s. 731).

Duâ-i Tercüme-i İsm-i Âzam:

"Allah'ın isimleri şefaatchi kılınarak Cehennem azabından Allah'a sığınmamızı sağlayan bir duâdır. Üstad Bediüzzaman Hazretleri sabah ve ikinci namazlarından sonra okunacak şekilde Namaz tesbihatına almıştır."

"Bu duânın sabah ve ikinci namazlarından sonra okunması ayrı bir tevafuk özelliğine sahiptir. Çünkü Kur'ân'da yer alan, "Allah, o adamı ötekilerin kurdukları tuzakların kötülüklerinden korudu. Firavun ailesini de azabın en beteri kuşattı. Sabah-akşam, ateşe arz olunurlar. Kıyamet koptuğu gün de şöyle denir: 'Firavun ailesini azabın en şiddetlisine sokun!' "(Mü'min, 40/45-46) mealindeki âyette, kabir/berzah âleminde kâfirlerin sabah ve akşam ateşe atıldıklarına işaret edilmektedir. Onun için bir Tercüme-i İsm-i Âzam ile o vakitlerde duâ edip ateşten Allah'a sığınmak, inanan insanlar için çok önemli bir münâcâttır."

Ayrıca Mecmuatü'l Ahzapta bu duânın Cebrail (as) tarafından Resul-ü Ekrem aleyhüssalat-ü vesselâma getirildiği belirtilir: Cibril (as) şöyle dedi: Allah sana ve ümmetine selâm ediyor. Sana ve ümmetine bu duâyı hediye etti. Kim onu okur veya üzerinde taşırsa Allah onun günahlarını affeder. Velev ki günahları denizlerin kumları adedince olsun (Mecmuatü'l-Ahzab).

Bizler de bu duâ vasıtasıyla diyoruz ki: Sübhansın. Sana sığınırım ey binbir esma sahibi, mutlak ve gerçek Mabud olan Allah'ım. Ey rahmet sahibi Rahman! Affınla bizi azap ateşinden ve Cehennemden kurtar.

Duâ-i İsm-i Âzam

Allah'ın isimlerinden oluşan bu duâ ile ilgili olarak bir hadis-i şerifte Resul-ü Ekrem (as) İsm-i Âzâm ile duâ edildiğinde, Allah'ın (cc) bu duâyı kabul edeceğini buyurmuşlardır. (Tirmizî, Deavât, 112; İbn Mâce, Duâ, 9; Nesâî, Sehv, 58) Bu hikmete binaen olsa gerek Üstad Hazretleri tarafından öğle, akşam ve yatsı namazlarının namaz tesbihatına dâhil edilmiştir.

Münâcât'ül-Kur'ân

Bediüzzaman Hazretleri'nin bu Ramazan-ı Şerif'in bize bir hediyesidir diye takdim ettiği bu eser, Hz. Osman'ın (ra) Kur'ân'ın harika belâgatindeki i'cazının lem'alarını taşıyan emsalsiz münâcâttır. Yani Hz Osman, (ra) Kur'ân sûrelerinin çok önemli vurgularından bir duâ hazinesi tertip etmiştir.

“Kur'ân okurken şehit edilen Osman-ı Zinnureyn'in (ra) pek şirin ve harika ve cevherlerin zengin bir hazinesi ve ümmete bir yadigârı ve eseridir ki; İmam-ı Ali (ra), onun kıymetini ve mu'cizelerin ışıklarını gösterdiğini tam tasdik ve takdir ederek ona bir ravi olmuş ve fevkalâdeliğini ilân etmiş. (...) Bu münâcât aynen Cevşen ve Celcelûtiye gibi gayet kudsîdir ve âyetlerin sarih lâfızlarını alması cihetiyle onlardan daha yüksektir.” (Hizbü'l Envari'l- Hakaik'i-n- Nuriye, s. 347).

Tahmidîye

“Sekîne'de geçen Ferd, Hayy, Kayyum, Hakem, Âdl ve Kuddûs isimleri esas alınarak, bu isimlerin duâ makamında bir tefekkür dersi mahiyetinde Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin tertip ettiği bir duâdır. Maddî ve manevî bütün hastalıklar esnasında Allah rızası için okunur. Çok kuvvetlidir.”

“Bu eser, Risale-i Nur mesleğinin dört esasından en büyük esası olan şükrün en geniş ve en yüksek mertebesini ihata eden, maddî ve manevî hastalıkların bir nevi şifası olan, İsm-i Âzam ve besmeleyle dokuz âyat-ı uzmayı içine alan ve on dokuz defa şükür ve hamdi âzamî bir tarzda ifadeyle tahmidatın adetleriyle o eşyanın lisan-ı haliyle ettikleri hamd ü senayı niyet ederek o hadsiz hamdlerin yekûnunu kendi hamdleri içine alarak âzametli ve geniş bir tahmidname ve teşekkürnâmedir” (Kastamonu Lâhikası, s. 271).

Hulâsat'ül Hulâsa

Bediüzzaman Hazretleri'nin “Ara sıra, bazı vakitte mütefekkirâne okunsa güzel olur, imana kuvvet verir.” dediği bir tefekkür münâcâtı olan bu eser; “Âyetü'l- Kübra'nın Birinci Makam'ının ayrı ve nuranî diğer bir tarzı ve kâinat kitabının tevhid dili ile kısaca okunması ve kıraatı ve geniş bir hayalin muhtasar bir tevhidnâmesi ve namaz tesbihatındaki tehليل kâinat halka-i zikrinde ve lisan-ı hal ve lisan-ı kal ile erkân-ı âlemin çekirdekleri o Kelime-i Tevhidin feyizli bir tezahürü ve gelen âyetin iman noktasında bir parlak tefsiri olan Âyetü'l- Kübra'nın hülâsatü'l- hülâsasıdır. (Hizbü'l Envari'l- Hakaik'i-n- Nuriye, s. 507).

Bediüzzaman Hazretleri'nin bu eser için Âyetü'l- Kübra'nın hülâsatü'l- hülâsası deme sebebi ise şundandır:

Malûmunuz Risale-i Nur hakikatlerinin bir hülâsası ve fihristi “Âyetü'l-Kübra Risâlesi”dir. Bu eserin özeti ise “Hizb-i Ekber-i Nûrî”dir. Hülâsatü'l- Hülâsa da Hizb-i Ekber-i Nûrî'nin özeti mahiyetindedir.

Hizb-i Nuri'nin Hülâsatü'l Hülâsa olarak kısaltılmasını ise Bediüzzaman Hz. Emirdağ Lâhikası'nda şöyle ifade eder:

“Sizlere evvelce Âyetü'l-Kübrâ'nın Birinci Makamı'nın hülâsası namıyla gönderdiğim parça, o hizbin (Hizb-i Nuriye) esasıdır. İhtiyarsız, o esasa küçük fıkralar ve bazı kayıtlar ilâve edildiği vakit, birden başka bir şekil aldı; inkişaf ve inbisat ederek Âyetü'l- Kübra'nın misal-i müsağğarı gibi şahadet-i tevhidiyesi parladı; manaları ziyalandı, ruhuma, kalbime, fikrime büyük bir inşirah vermeye başladı. Ben de en yorgunluk ve usanç zamanımda onu mütefekkirâne okudum, büyük zevk ve şevk hissettim.” (Kastamonu Lâhikası, s. 33).

“Evet ben, Hülâsatü'l-Hülâsa'yı okuduğum zaman, koca kâinat, nazarımda bir halka-i zikir oluyor. Fakat her nevin lisanı çok geniş olmasından, fikir yoluyla sıfat ve esmâ-i ilâhiyeyi ilmelyakîn ile iz'an etmek için akıl çok çabalyor, sonra tam görür. Hakikat-ı insaniyeye baktığı vakit, o cami mikyasta, o küçük haritacıkta, o doğru nümuncikte, o hassas mizancıkta, o enaniyet hassasiyetinde öyle kat'î ve şuhudî ve iz'anî bir vicdan, bir itminan, bir iman ile o sıfat ve esmâyı tasdik eder. Hem çok kolay, hem hazır yanındaki ayinesinde hiç uzun bir seyahat-ı fikriyeye muhtaç olmadan iman-ı tahkikiyi kazanır.” (Emirdağ Lâhikası, s.175).

Tazarru ve Niyaz:

Bediüzzaman Hazretleri tarafından hazırlanan bir virdir. Ayrıca Mecmuatü'l-Ahzab'ın içinde yer alan Gavs-ı Âzamin "İlâhî ez-Zünubu ahresetnî..." diye başlayan duâsını Üstad Hazretleri, değişik yerlerinden alıntılar yaparak ve bazı ifadeleri değiştirerek buraya koymuştur.

Hizbü'l-Kur'ânü'l-Muazzam / El-Hizbü'l-Kur'ânü'l-Ekber ve'l-Virdü'l-Kur'ânü'l-Â'zam

Okumasında hiçbir vesvesenin gelmediği, Risale-i Nur'un bütün esaslarını ve hakikatlerini cem eden, şuhur-u mübarekedeki pek çok bereketlere ve nurlara ve sevaplara medar olan, Bediüzzaman Hazretleri tarafından Kur'ân'ın en sevaplı âyetlerinden tertip edilen münâcâttır. Bediüzzaman Hz. Bütün Risalelerin hususî menbaları, madenleri olan binden ziyade âyât-ı Kur'ânîyeyi, kendi Kur'ân'ından, evvelce işaretler koyup bir Hizb-i Âzam-ı Kur'ânî yapmak niyet etmesi ile bu eser ortaya çıkmıştır. Üstad Hz. bu eseri hazırladıktan sonra Risale-i Nur mensuplarına bazı eyyam-ı mübarekede okunması için gönderir. (Bkz. Kastamonu Lâhikası, s. 54)

Bu emsalsiz eser aynı zamanda Risale-i Nur'un menbaı olan âyetleri ihtiva etmektedir. Bu yönüyle de Risale-i Nur'un madeni, esası, ruhu ve hakikatidir. Hizb-i Muazzam; "Herkese, hususan her vakit bütün Kur'ân'ı okumaya fırsat bulamayan ve hafız olmayanlara tamam Kur'ân'ın bir nümune-i kudsisi, hem tamam Kur'ân'ın tevafuklu tabında bir misal-i musağğarı ve müjdecisi(dir). Hem maddî ve lâfzî ve manevî parlak bir i'caz göstermesi gibi pek çok hasiyetleri var(dır) (...) ve onun tabına ve neşrine çalışmışlara çok büyük hayırlar kazandırır." (Emirdağ Lâhikası, s. 76).

Bediüzzaman Hazretleri'ne isimsiz gelen bir mektupta üç şüpheden bahsedilir ve bu üç şüpheyeye binaen üç itiraz vardır. Bunlardan biri de Hizbü'l-Kur'ân'dır. Üstad Hazretleri'nin vermiş olduğu cevaptan anladığımız kadarıyla Kur'ân-ı Kerîm'den böylesi hususî virdlerin çıkarılamayacağı yönünde bir görüş ileri sürülmüştür. Bediüzzaman Hz. ise çıkarılabileceğine dair Emirdağ Lâhikası adlı eserinde şunları söyler:

"Risale-i Nur'un üstadı ve me'hazî ve Said'in de çok zamandan beri bir virdi olan bazı âyetler, bir hizb-i Kur'ânî sûretinde bir kısım talebelerin arzularıyla kaleme alınmış. Sonra da tab edilmiş ve dört beş mahkemenin de gösterdiği ehl-i vukuf ulemaları ve hatta Diyanet Riyaseti Dairesi ve İstanbul'un Fetva Dairesi'ndeki Tetkik-i Kütüb-ü Diniye Heyeti'nden hiçbir âlim ve ehl-i vukuf ulemaları itiraz etmemişler. Belki takdir edip tahsin etmişler. Çünkü başta sahabeler ve matbu Mecmuatü'l-Ahzab'da bulunan Hazret-i Üsâme Radiyallahu Anh hizb-i Kur'ânîsi ki, her bir günde bir kısmını okumakla taksim edilmiştir. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın büyük bir kumandanı olan Hazret-i Üsâme Radiyallahü Anh, bir gün "hamd"e ait, bir gün "istiğfar"a ait âyetler, bir gün "tesbih"e ait, bir gün "tevekkül"e, bir gün de "selâm" lâfzına, bir gün de "tevhid" ve "Lâ ilâhe illâ Hû"ya ait, bir gün de "Rab" kelimesine ait bütün Kur'ân'dan müteferrik sûrelerden bir hizb-i Kur'ânî çıkarmış, kendine bir vird eylemiş. Demek böyle hizblere izn-i Peygamberî (Aleyhissalâtü Vesselâm) var. Hem bizim hizb-i Kur'ânîmiz iman hakikatlerine dair âyetleri, hususan sûreler başlarındaki âyetleri cem ettiğinden, başlarında yazılmış. Bu hizb, tamam-ı Kur'ân'ı okumaya büyük bir şevk verir, noksanîyet vermez. Hem yirmi günde okunacak arzu edilen bazı imanî âyetler bir iki günde bu hizipte okunduğundan, bir zaman bütün sûrelerin başında bir kısım âyetleriyle beraber, Risale-i Nur'un esasları olan bazı âyat-ı imaniyeyi kendime vird eylemiştim. Sonra bir hizb sûretine girdi." (Emirdağ Lâhikası, s. 480).

Hizb-i Nuriye / Hizbü'l- Ekberi'n-Nuriye / Risale-i Nur'dan Hizbü'l-Virdi'l-Ekber

Hizb-i Nuriye; "Kâinatta hâlık'ını soran bir seyyahın müşehadatıdır." (Şuâlar, s. 129) ifadeleriyle başlayan, mana-i harfi ile eşyanın halka bakan yüzünden Hâlık'a bakan yüzünü görmeye vesile olan, Kur'ân-ı mücesseme-i kâinatın gayet parlak tevhit delillerinin bir küçük mecmuası ve Risale-i Nur'un bir hülâsası olan Âyet-ül Kübra Risalesi'nin bir hülâsasıdır. (Bkz. Emirdağ Lâhikası, s. 99, Hizbü'l- Envari'l- Hakaikî'n- Nuriye, s. 507).

Risale-i Nur Külliyyatı'nda "Risale-i Nur'un menbaı olan Hizbü'n-Nuriye," (Bkz. Tarihçe-i Hayat, s. 182) Üstad Hazretleri'nin Arapça yazmış olduğu bir tefekkürnamedir.

Risale-i Nur'daki hakikatleri ihtiva eden bu virdin kısa özetini Üstad Hz, 15. Şuâ'nın İkinci Makamı'na almış ve başına şu kısa giriş cümlesini yazmıştır:

“İşte Arabi Hizb-i Nuri'nin hülâsat-ül hülâsasından daimî, tefekkürî bir virdim ve Allahü Ekber cümlesinin otuzüç mertebesinden üç mertebeyi beyan eden bu gelen Arabî fıkranın bir nevi tercümesi içinde kısa işaretlerle ülema-i ilm-i kelâmî ve akide ülemasını pek çok meşgul eden ilim ve irade ve kudret-i İlâhiye'nin kâinattaki cilveleriyle, onları ayne'l-yakin iman ile tasdik ve onlarla Vâcib-ülVücud'un bedahetle mevcudiyetine ve vahdaniyetine ilmîl yakîn tasdik ile tam iman etmeye yol açan bu Arabî fıkradır.” (Şuâlar, s. 671).

Bu eserde kâinatın bütün âlemleri sayılarak, Âyetü'l-Kübra'daki hakikatler açıklanır. Bediüzzaman Hz. Hizbü'l-Ekber'deki otuz üç kelime-i tevhidin her birisinin kâinatın bir tabaka-i mahlûkatının lisan-ı haliyle söylediği o kelimeyi, o lisan gibi söylediğini, böylece o küllî lisan-ı halin kendi cüz'î lisan-ı kâli ile aynı olduğunu belirtir (Emirdağ Lâhikası, s. 9).

Bediüzzaman, Eski Said'in Yeni Said'e inkılâp ettiği zamandan itibaren, tefekkür mesleğinde gittiği için 'Bir saat tefekkür, bir sene ibadetten daha hayırlıdır.' mealindeki hadis-i şerifin sırrını aradığını, her iki senede o sırrın suret değiştirerek ya Arapça ya da Türkçe bir Risaleyi netice vererek devamlı olarak suret değiştirdiğini söyler. Arapça telif edilen Katre Risalesi'nden, ta Âyetü'l- Kübrâ Risalesi'ne kadar, o hakikatin suret değiştirerek devam ettiğini ve en son Hizbü'l-Ekber-i Nuriye suretine girdiğini ifade eder (Kastamonu Lâhikası, s. 236).

Bu asırda tabiatı kullanarak beşere zulümatlı bir nazarı vermeye çalışan komitelere karşı bu muazzam eser, küfür karanlıklarını dağıtmış, hem Nakkaş-ı Ezeli'nin kâinat içindeki esma ve sıfatlarını göstermiş hem de âcz ve fakr içinde yuvarlanan beşerin aslî vazifesini hatırlatmıştır. Cevşenü'l-Kebîr ve Risale-i Nur ile birlikte Hizb-i Nûrî, “Kâinatı baştanbaşa nurlandırıyor. Zulümât karanlıklarını dağıtıyor. Gafletleri ve tabiatları parça parça ediyor. Ehl-i gaflet ve ehl-i dalâletin, altında saklanmak istedikleri perdeleri yırtıyor. Kâinatı envâıyla pamuk gibi hallaç ediyor. Taraklar ile tarıyor, müşahede ettim. Ehl-i dalâletin boğulduğu en son ve en geniş kâinat perdelerinin arkasında envâr-ı tevhidi gösterir. Ve kozmoğrafyacılara gibi ehl-i fennin, en son ve geniş nokta-i istinadları ve medar-ı gafletleri olan perdelerde de nur-u ehadiyeti gösteriyor. Orada dahi düşmanlarını takip ediyor. En uzak tahassungâhlarını bozuyor. Her yerde huzura yol gösteriyor. Eğer güneşe kaçsa ona der: “O bir soba, bir lambadır. Odununu, gaz yağınını veren kimdir? Bil, ayıl” diye başına vurur. Hem kâinatı baştan başa aynalar hükmünde tecelliyât-ı esmaya mazhariyetlerini öyle gösteriyor ki, gafletin imkânı olmuyor. Hiçbir şey huzura mani olmuyor. Ehl-i tarikat ve hakikatin huzur-u daimî kazanmak için kâinatı ya nefiy etmek veya unutmak ve hatıra getirmemek gibi değil, belki kâinat kadar geniş bir mertebe-i huzuru kazandırıyor.” (Zülfikar, s. 471).

Hizb-i Nûrî'nin Risale-i Nur'da Zülfikar adıyla tesmiye edilmesi de bundandır (Bkz. Kastamonu Lâhikası, s. 235).

Malûmdur ki Zülfikar Hz. Ali'ye Resul-ü Ekrem (asm) tarafından hediye edilen iki tarafı keskin kılıcının adıdır. Bu yönüyle de Hizb-i Nuriye hak ile bâtılın arasını ayıran keskin bir kılıçtır.

Bediüzzaman Hazretleri, Şuâlar isimli eserinde bu konuyla ilgili olarak şunları söyler: “Bize karşı bu geniş ve ehemmiyetli hücum ve tecavüzün hakikî sebebi Beşinci Şuâ olmadığını, belki Hizbü'n- Nuri ve Miftahü'l-İman, Hücetü'l- Baliğa olduğunu bu fecirde bir ihtar-ı manevî ile hissettim. Dikkatle Hizb-i Nuri'yi kısmen okudum, Miftah'ı da düşündüm, bildim ki: Zındıklar, küfr-ü mutlak mesleğini bu iki keskin elmas kılıçların darbelerine karşı muhafaza edemediklerinden, bir parça az siyasetle münasebeti bulunan Beşinci Şuâ'yı zahiri bir sebep gösterdiler.” (Şuâlar, s. 346).

Üstad Hz. daha sonra bu virdi özetleyerek, Hulâsatül Hulâsa adında kısa bir virde dönüştürmüştür. Hulâsatü'l Hulâsa ise “Hizbu-l Envari'l-Hakaiki'n- Nuriye”nin içindedir. Hulâsatü'l-Hulâsa ile ilgili yukarıda yeterli bilgi verildiği için şimdilik bu kadarıyla iktifa edeceğiz.

Tesbihat

Tesbihat kelimesi; Allah'ı zikretmek, noksanlıklardan yüce tutmak ve şükretmek kelimeleriyle ifade edilebilir. Hususî olarak bu terim namazın akabinde yapılan evrâd ve duâ için kullanılır. Resul-ü Ekrem'in (asm) namazlardan sonra tesbihat yapması dolayısıyla Müslümanlar tarafından her namazından ardından sünnet olarak tesbihat yapılır.

Burada şunu da belirtmek gerekir ki; Sübhanallah, Elhamdülillah, Allahuekber, lailahe illallah namazın ve Kur'ân'ın çekirdekleri hükmündedir (Sözler, s. 57). Resulullah (asm): "Bizim namazımız tesbih, tekbir ve Kur'ân tilâvetinden ibarettir. Onda dünya kelâmı konuşulmaz!" (Nesai, Kitabu's-Sehiv) demiştir. Dolayısıyla tesbihat namazın bir parçasıdır.

Ayrıca farz namazların akabinde yapılan duâlar makbul duâlardır. "Bir gün Resûl-i Ekrem Efendimiz'e (asm) soruldu ki: 'Ya Resûlallah! Hangi duâ makbuldür?' Peygamber Efendimiz (asm): 'Gecenin son kısmında ve beş vakit namazların arkalarında yapılan duâlar makbuldür.' buyurdu." (El-Ezkâr, Nevevî, 66, 67. 2- Câmiü's-Sağîr, 4/1576).

Namazdan sonraki tesbihatlar tarikat-ı Muhammediyedir (asm) ve Velâyet-i Ahmediye'nin (asm) bir evradıdır. O noktadan ehemmiyeti büyüktür. Sonra, bu kelimenin hakikati böyle inkişaf etti: Nasıl ki, risalete inkılâp eden velâyet-i Ahmediye (asm) bütün velâyetlerin fevkindedir. Öyle de, o velâyetin tarikatı ve o velâyet-i kübranın evrad-ı mahsusası olan namazın akabindeki tesbihat, o derece sair tarikatların ve evradların fevkindedir. Bu sır dahi şöyle inkişaf etti ki: Nasıl zikir dairesinde bir mecliste veyahut hatme-i Nakşiyede bir mescidde birbiriyle alâkadar heyet-i mecmuada nuranî bir vaziyet hissediliyor. Kalbi hüşyar bir zat namazdan sonra sübhânallah, sübhânallah deyip tesbihi çekerken, o daire-i zikrin reisi olan zât-ı Ahmediye aleyhissalâtü vesselâmın müvacehesinde (önünde, huzurunda) yüz milyon tesbih edenler, tesbih elinde çektiklerini mânen hisseder. O azamet ve ulviyetle sübhânallah, sübhânallah der. Sonra o serzâkirin emr-i mânevîsiyle, ona ittibaen elhamdülillâh, elhamdülillâh dediği vakit, o halka-i zikrin ve o çok geniş dairesi bulunan hatme-i Ahmediyenin (aleyhissalâtü vesselâm) dairesinde yüz milyon müridlerin elhamdülillâh, elhamdülillâhlarından tezahür eden azametli bir hamdi düşünüp içinde elhamdülillâh ile iştirak eder ve hâkezâ Allahu ekber, Allahu ekber ve duâdan sonra lâ ilâhe illâllah, lâ ilâhe illâllah otuz üç defa o tarikat-ı Ahmediye'nin aleyhissalâtü vesselâm halka-i zikrinde ve hatme-i kübrasında o sabık manayla o ihvan-ı tarikatı nazara alıp o halkanın serzâkiri olan zât-ı Ahmediye aleyhissalâtü vesselâma müteveccih olup 'Elfü Elfi Salatin ve Elfü Elfi Selâmin aleyke yâ Rasûlallah.' der, diye anladım ve hissettim ve hayalen gördüm. Demek tesbihat-ı salâtiyenin çok ehemmiyeti var." (Kastamonu Lâhikası, s. 107-108).

Dolayısıyla namazlardan sonra yapılan tesbihat velâyet-i Ahmediye'nin (asm) bir evradıdır. Nasıl ki, risalete inkılâp eden velâyet-i Ahmediye (asm) bütün velâyetlerin fevkindedir aynen öyle de bu velâyet-i kübranın evradı olan namazın akabindeki tesbihat da bütün tarikatların ve evradların fevkindedir. Hem bu tesbihatı yapan adam serzakiri zât-ı Ahmediye aleyhissalâtü vesselâm olan bir zikir halkasının içine girer. Sonra o serzakirin yüz milyon müritleriyle manen omuz omuza otuz üçer defa elhamdülillah, Allahuekber der. Böylesi bir halkaya tembellik gösterip dâhil olmamak ise akıldan ne kadar uzak bir durumdur.

Bununla birlikte namazın akabindeki tesbihat hususî olarak Risale-i Nur Talebeleri için de önemlidir.

Bediüzzaman Hz. bununla ilgili bir mektubunda şunları söyler: "Namaz tesbihatının sırrına göre, nasıl ki namazdan sonra tesbih ve zikir ve tehlille bir hatme-i muazzama-i Muhammediye (asm) ve zikir ve tesbih eden ve rûyi zemin kadar geniş bir halka-i tahmidat-ı Ahmediye (asm) dairesine tasavvuran ve niyeten girmek medâr-ı füyuzat olduğu gibi, ben ve biz de, Risale-i Nur'un geniş daire-i dersinde ve halka-i envarında ders alan ve duâ eden ve çalışan binler mâsum lisanların ve mübarek ihtiyarların duâlarına ve a'mâl-i salihalarına hissedar olmak ve duâlarına âmin demek hükmünde olarak, onlarla tayy-ı mekân ederek, hayalen omuz omuza, diz dize bulunmak hayaliyle ve niyetiyle ve tasavvuruyla kendimizi fevkalhad bahtiyar biliyoruz." (Kastamonu Lâhikası, s.122).

Üstad Hz. her biri bin yerden gelen günahlara karşı bir dil ile nasıl mukabele edileceğini, nasıl galebe edip necat bulunacağını düşünürken ihtar edilir ki: "Risaletü'n-Nur'un hakikî ve sadık şakirdleri mabeynindeki düstur-u esasî olan iştirak-i a'mal-i uhreviye kanunuyla ve samimî ve sadık tesanüd sırrıyla her bir hâlis ve hakikî şakird bir dil ile değil, belki kardeşleri adedince dilleriyle ibadet edip istiğfar eder. (...) Bazı melaikenin kırk bin dil ile zikrettikleri gibi hâlis ve hakikî, müttaki bir şakird dahi, kırk bin kardeşinin dilleriyle ibadet eder, necata müstehak olur, inşâallah." (Hizmet Rehberi, s. 72) İşte Risale-i Nur Talebelerinin birbirilerinin adına ibadet edip istiğfar etmelerinin bir veçhi de tesbihat iledir.

Tesbihat konusunda Müslümanlara özel tavsiyelerde bulunan Hz. Peygamber (asm): "Kim, her namazdan sonra otuz üç defa sübhânallah, otuz üç defa elhamdülillâh, otuz üç defa da Allahü ekber der, sonra da yüze tamamlamak için; "Lâ ilâhe illâllahu vahdehû lâ şerike leh. Lehu`l-mülkü ve lehu`l-hamdü ve hüve alâ külli şey`in kadîr" (Allah'tan başka ilâh

yoktur; yalnız Allah vardır. O tektir, ortağı yoktur. Mülk O'nundur, hamd O'na mahsustur. O'nun gücü her şeye kadirdir) derse, günahları deniz köpüğü kadar da olsa affedilir." (Müslim, Mesâcid, 146) buyurmuştur. Bir başka hadiste de namazlardan sonra otuz üç kez bu tesbihatı yapanın derecesine kimsenin ulaşamayacağı belirtilmiştir. (Ebû Dâvûd, Vitr, 24)

"Muhâcirlerden bazı fakîr Sahabîler bir gün Allah Resûlüne (asm) şöyle dediler:

'Ya Resûlallah! Mal sahipleri yüksek derecelere eriştiler. Bizimle beraber namaz kılıyorlar, oruç tutuyorlar! Bizden ayrı bir de mallarıyla hacc ediyorlar, umre yapıyorlar, köle âzât ediyorlar, sadâka veriyorlar!'

Allah'ın Resûlü (asm):

'Ben size bir şey öğreteyim mi? Onun sayesinde sizi geçenlere yetişir, sizden sonrakileri de geçersiniz. Hem böylece, sizin yaptığınızı yapanların dışında hiç kimse sizden daha fazîletli olmaz!' buyurdu. Büyük bir müjdeydi.

Ashab-ı Kirâm (ra):

'Buyurunuz yâ Resûlallah; öğretiniz!' dedi. Resûl-ü Ekrem Efendimiz (asm):

'Her namazın ardından otuz üçer defa Sübhânallah, Elhamdülillâh ve Allahu ekber dersiniz. Sonra da "Lâ ilâhe illallahü vahdehü lâ şerîke leh. Lehü'l-Mülkü ve lehü'l-Hamdü ve hüve alâ küllî şey'in kadîr" dersiniz; deniz köpüğü kadar bile olsa günahlarınız bağışlanır!' buyurdu." (Müslim, Mesâcid, 142).

Bediüzzaman Hz. namazdan sonraki tesbihatı genişleterek altı bölüm halinde tertip etmiştir:

1- Kametten sonra Vesile Duâsı bölümü

2- İstiaze (Allah'a sığınma) bölümü

3- Salâvat bölümü:

4- İstiğfar bölümü

5- Zikir bölümü

6- Duâ bölümü

Bu bölümler âyetlerden, hadislerden ve Mecmuatü'l Ahzab'dan alınmıştır.

Bu duâ zikir mecmuasının içinde ise şunlar yer alır:

Her tesbihatın akabinde Kur'ân'dan âyetler ve tesbihat içerisinde muhtelif yerlerde bulunan La ilahe illallah kelime-i tevhidi, Ahzab Sûresi 56. âyet-i kerimesindeki emr-i İlâhî ile Resul-ü Ekrem aleyhüssalât-ı vesselâma sayısız salâvatlar; kaynağı hadislerle dayanan sabah ve akşam namazlarından sonra kabir azabından, şeytandan, nefisten, dünyadan ve deccalin şerrinden ve fitnesinden Allah'a sığınmak; yine hadislerle dayanan Cehennem azabından ve sâir fitne ve kötülüklerden istiaze etmek; sünnet olan Cenâb-ı Hak'tan mağfîret ve merhamet istemek ve bunu yalnızca nefsimiz için değil, üzerimizde hakkı bulunan hoca ve üstadlarımız için, anne ve babamız için, talebe arkadaşlarımız için ve bütün ehl-i îman için istemek; Mecmuatü'l- Ahzab'da yer alan Duâ-i Tercüme-i İsm-i Azam, Duâ-i İsm-i Azam, Salâten Tüncina Duâsı.

Bu tesbihatın her bir bölümünün ayrı ayrı hikmetleri vardır. Meselâ otuz üç defa "Lailahe illallah" denmesi ve muhtelif yerlerde de tekrar edilmesi "Kalbi pek çok şeylerle bağlayan bağları, ipleri kırmak içindir ve nefsin tapacak derecede sanem ittihaz ettiği mahbuplardan yüzünü çevirtmektir. Maahaza, zâkir olan zatta bulunan hâsse ve lâtifelerin ayrı ayrı tevhidleri olduğuna işaret olduğu gibi, onların da, onlara münâsîp şerikleriyle olan alâkalarını kesmek içindir." (Kastamonu Lâhikası, s. 101).

Ayrıca “İnsanın hem şahsı, hem âlemi her zaman teceddüt ettikleri için, her zaman tecdid-i imana muhtaçtır. Zira insanın her bir ferdinin manen çok efradı var. Ömrünün seneleri adedince, belki günleri adedince, belki saatleri adedince birer ferd-i âher sayılır. Çünkü zaman altına girdiği için, o ferd-i vahid bir model hükmüne geçer, her gün bir ferd-i âher şeklini giyer. Hem insanda bu taaddüt ve teceddüt olduğu gibi, tavattun ettiği âlem dahi seyyardır. O gider, başkası yerine gelir. Daima tenevvü ediyor, her gün başka bir âlem kapısını açıyor. İman ise, hem o şahıstaki her ferdin nur-u hayatıdır, hem girdiği âlemin ziyasıdır. ‘Lâ ilâhe illallah’ ise o nuru açar bir anahtardır. Hem insanda madem nefis, heva ve vehim ve şeytan hükmediyorlar çok vakit imanını rencide etmek için gafletinden istifade ederek çok hile ederler. Şüphe ve vesveselerle iman nurunu kaparlar. Hem zâhir-i şeriate muhalif düşen ve hatta bazı imamlar nazarında küfür derecesinde tesir eden kelimat ve harekât eksik olmuyor. Onun için, her vakit, her saat, her gün tecdid-i imana bir ihtiyaç vardır.” (Mektubat, s. 337-338)

İbnu Abbâs anlatıyor: “Resulûllah teşehhüdden sonra şunu okurdu: “Allahümme inni eûzü bike min azâbi Cehennem ve eûzü bike min azâbi'l-kabri ve eûzü bike min fitneti'd-Deccâl ve eûzü bike min fitneti'l-mahyâ ve'l-memât.” “Allah'ım, ben Cehennem azabından Sana sığınırım. Kabir azabından da Sana sığınırım. Deccal fitnesinden de Sana sığınırım, hayat ve ölüm fitnesinden de Sana sığınırım.” (Ebu Dâvud, Salât 184) Ahir zaman dilimi içerisinde yaşayan bizler için bu zamanın fitnelerinden muhafaza olmak ve bunun içinde Allah'a sığınarak duâ etmek tahasungâhlarımızdan biridir.

Bu tesbih ve zikirlerle ilgili Peygamber Efendimiz'in (asm) müjde dolu haberlerinden bir kaçı ise şunlardır:

“Her kim, sabah namazından sonra diz çökmüş olarak, konuşmadan önce on defa “Lâ ilâhe illallahü vahdehü lâ şerîke lehü. Lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamdü yuhyî ve yümîtü ve hüve alâ külli şey'in kadîr.” derse kendisine onlarca sevap yazılır, on günahı silinir, on derece yükseltilir, o günün tamamında her şerden emin ve emniyette olur, Şeytan'dan korunur ve o gün hiçbir günah ona ulaşarak amelini iptal etmez!” (Tirmizî, Daavât, 63).

Resulullah Haris et-Temimi'ye şöyle buyurmuştur:

“Akşam namazını kıldığın zaman yedi defa ‘Allahümme ecirnâ minen nâr’ der. Şayet bu duâyı okur, o gece ölürsen, Cenab-ı Hak seni Cehennemden uzak kılar. Aynı şekilde sabah namazını kıldıktan sonra okur, o gün ölürsen yine Cehennemden azat edilmiş olarak yazılırsın.”(Ebu Davud)

Ma'kıl bin Yesâr (ra) der ki: Resûlullah (asm) şöyle buyurdu:

“Kim sabah kalktığında (namazdan sonra) üç defa ‘Eûzü billâhi's-Semî'ıl-Alîmi mineşşeytânirracîm’ der ve Haşir Sûresi'nin sonundan üç âyet okursa, Allah o kimseye, o gün akşama kadar duâ ve istiğfâr etsinler diye yetmiş bin melek vazîfelendirir, o gün ölürse şehîd olarak ölür. Kim geceye girerken okursa aynı dereceye ulaşır.” (Taç, 4/44)

Bu kadar yüksek sevapları olan bu namaz tesbihatı, âcz, fakr, şefkat ve tefekkür tariki üzerine giden Risale-i Nur meslek ve meşrebinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Bediüzzaman Hz. şu kısa tarîkin evrâdının, ittibâ-ı sünnet, ferâizi işlemek, kebâiri terk etmek olarak ifade ettikten sonra namazı tâdil-i erkân ile kılmayı ve de namazın arkasındaki tesbihâtı yapmayı bilhassa diyerek ayrıca vurgular. (Bkz. Sözler, s. 539)

Bu yüzden bizler âcz ve fakr içerisinde namazlarımızı kılıp, ardından da serzakiri Resul-i Ekrem (asm) olan geniş bir zikir halkasının içerisinde başta Risale-i Nur Talebeleri olmak üzere bütün âlem-i İslâm ile omuz omuza, diz dize hayaliyle, niyetiyle ve tasavvuruyla, âcz ve fakr içerisinde şefkat ve tefekkürle tesbihatlarımızı yapmalıyız.

Celcelutiye Kasidesi

Hiz. Peygamber'e (asm) gelen vahiy iki türdür:

1. Vahy-i Mahz: Doğrudan doğruya Allah (cc) tarafından Cebrail aracılığıyla Hz. Peygamber'e (asm) gönderilen vahiydir. Resul-ü Ekrem (asm) vahiy geldiği an hıfzeder ve bu vahyi olduğu gibi aktarır. Bu vahiy Kur'ân-ı Kerîm'dir. Okunması ile ibadet edilir, namazlarda okunması farzdır. Burada verilen emirlere uymak farzdır. O Kur'ân ki; Allah'ın (cc) kelâmı ve fermanıdır, bir hutbe-i ezeliyedir.

2. Vahy-i Gayr-i Metlûv: Okunması ile ibadet edilmeyen ve vahy dili ile okunması şart olmayan ve ferman sayılmayan vahiyleridir.

Bu da ikiye ayrılır:

a) Hadis-i Kudûsîdir: Peygamberimizin (asm) "Kalellahu Teâla" yani "Allah buyurdu ki!" diye rivayet ettiği hadislerdir. Bu hadislerin manası Mütakellim-i Hakikî'dendir, ancak lâfızları Peygamberimize (asm) aittir. Bu hadisler kıraat edilmez ve okunarak ibadet edilmez. Ancak ilim olarak mütalâa ve müzakere edilir, sevabı da ilim sevabı olur.

b) İlham-ı Peygamber: Bu da Peygamberimizin (asm) diğer sözlerini ve hadislerinin tamamını içine alır. Zira Peygamberimiz (asm) Kur'ân-ı Kerîm'in açık ifadesi ile "Hevasından konuşmaz. Onun sözleri vahiy eseridir." (Necm Sûresi, 53: 3-4) Bu sebeple dine ait sözlerinde asla yanlış olmaz. Yüce Allah'ın Kur'ân-ı Kerîm'de emrettiği namaz, oruç ve haccın nasıl yapılacağı ile ilgili ve uygulamaya yönelik Peygamberimize (asm) ait bütün sözler bu nevi vahiydir.

Celcelûtiye de Resûl-i Ekrem Efendimiz aleyhissalâtüvesselâma Hazret-i Cebrâil (as) tarafından indirilen, içinde İsm-i Âzam'ı taşıyan vahy-i gayr-i metlûvun içinde değerlendirebileceğimiz bir duâ mecmuasıdır. Celcelûtiye, Süryânîce "Bedî" anlamına gelir. Bu mecmua Hazret-i Ali (ra) tarafından baştan nihayete kadar bir nevi hesab-ı ebcedî ve cifir ile kaside nazım şekliyle telif edilmiştir. Bu eser esrarlıdır ve gelecek zamana bakar ve gaybî umûr-u istikbaliyeden haber verir. (Bkz. Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s. 106, Mektubat, s. 546)

"Allah'ın en büyük ismi olan İsm-i Âzam bu duânın içerisinde gizlenmiş olduğundan, bu duâyı okuyarak Allah'a sığınan kimsenin, dünya ve ahiret işlerinde çok kolaylıklar ve bereketler göreceği müjdelenmiştir."

Evrâd ve Ezkârı Hangi Niyetle, Nasıl Okunmalı?

Risale-i Nur'un meslek ve meşrebinde önemli bir yeri olduğunu tesbit ettiğimiz evrâd ve ezkârın okunma niyeti ve şekli de bir o kadar önemlidir. Öncelikle evrâd okumak için uygun zamanlar seçilmeli, maddî-mânevî temizlik yapıldıktan sonra kibleye yönelerek huşu içerisinde okunmalıdır. Okunan metinlerin mânâsına nüfuz ederek tefekkür edilmelidir.

Evrâdın açıktan okunup okunamayacağına ilişkin ise Bediüzzaman Hz. bir mektubunda şunları söyler:

"Aziz kardeşlerim,

Bu gece evrâd ile meşgul olurken nöbetçiler ve başkalar işitiyorlardı. Kalbime geldi ki: 'Acaba bu izhar, sevabını noksan etmiyor mu?' diye telâş ettim. Hücetü'l-İslâm İmam-ı Gazâlî'nin meşhur bir sözü hatıra geldi. O demiş: 'Bazan izhar, çok defa ihfâdan daha ziyade efdal olur.' Yani âşikâre yapmakta başkalar, ya istifade veya taklit etmek veya gafletten uyanmak veya dalâlette ve sefahette muannid ise, karşısında şeâir-i İslâmiye nev'inde izhar etmek, izzet-i diniyeyi göstermek gibi çok cihetle, hususan bu zamanda ve ihlâs dersini tam alanlarda değil riya, belki gizliden tasannu karışmamak şartıyla çok ziyade sevaplı olabilir diye bir teselli buldum." (Şuâlar, s. 482)

Ayrıca okurken evrâd metinlerinin dinî-dünyevî işlerde çok faydalı ve etkili olacağına inanılmalıdır ki bu tecrübeyle de sabittir.

Ancak bu hususta önemli bir nokta vardır ki o da şudur:

"Nasıl ki gurub, mağrib namazının vaktidir. Ay ve Güneş'in tutulmaları da, salâtü'l-küfûf ve'l-husuf denilen iki ibâdât-ı mahsusanın vaktidir. Yoksa gaye değil ki, namaz kılmakla, ta Güneş ve Kamer açılsınlar. Çünkü Güneş ve Kamer'in açılmaları zamanı muayyendir. Fâtır-ı Zülcelâl, bu iki âyât-ı azîmin nikabı zamanında, yani perdelendikleri zamanda ibâdâtını ibadete dâvet eder. Onun gibi, yağmursuzluk da, yağmur namazının vaktidir; yağmurun gelmesinin gayesi değil. Yağmursuzluk devam ettikçe, ol veçhile Allah'a ibadet devam eder. Yağmur geldiği vakit, vakti kaza olur. Onun gibi, zâlimlerin tasallutu ve beliyelerin (belâ ve musîbetlerin) nüzülü zamanları, bazı ed'îye-i mahsusanın (özel duâların) evkatıdır (vakitleridir). Belki de o beliyeler, o duâları söylettirmek içindir.

Yoksa o duâlar, sırf o beliyelerin def'i için değildir. Belki, bir nev'i ubudiyet olan o duâlar, o beliyelerin devamı müddetince devam ederler. Eğer duâların berekâtıyla beliyeler def' ve ref' olunsalar, nurun alâ nur. Şayet ref' olunmazlarsa, denilemez ki, 'Duâ kabul olunmadı.' Belki, 'Duânın vakti bitmedi' denilir." (Nurun İlk Kapısı, s. 48)
"Ubudiyet, emr-i İlâhîye ve rıza-yı İlâhîye bakar. Ubudiyetin dâîsi emr-i İlâhî ve neticesi rıza-yı Hak'tır. Semerâtı ve fevâidi uhreviyedir. Fakat ille-i gaiye olmamak, hem kasten istenilmemek şartıyla, dünyaya ait faydalar ve kendi kendine terettüp eden ve istenilmeyerek verilen semereler, ubudiyete münâfi olmaz. Belki zayıflar için müşevvik (teşvik edici) ve müreccih (tercih edici) hükmüne geçerler.

Eğer o dünyaya ait faydalar ve menfaatler o ubudiyete, o virde veya o zikre illet veya illetin bir cüz'ü olsa, o ubudiyeti kısmen iptal eder. Belki o hâsiyetli virdi akım bırakır, netice vermez. İşte bu sırrı anlamayanlar, meselâ yüz hâsiyeti ve faydası bulunan Evrâd-ı Kudsiye-i Şah-ı Nakşibendî'yi veya bin hâsiyeti bulunan Cevşenü'l-Kebîr'i, o faydaların bazılarını maksud-u bizzat niyet ederek okuyorlar. O faydaları göremiyorlar ve göremeyecekler ve görmeye de hakları yoktur. Çünkü o faydalar, o evradların illeti olamaz ve ondan onlar kasten ve bizzat istenilmeyecek. Çünkü onlar fazlî bir surette, o hâlis virde talepsiz terettüp eder. Onları niyet etse, ihlâsı bir derece bozulur. Belki ubudiyetten çıkar ve kıymetten düşer. Yalnız bu kadar var ki, böyle hâsiyetli evrâdı okumak için, zayıf insanlar bir müşevvik (teşvik edici) ve müreccihe (tercih ettirene) muhtaçtırlar. O faydaları düşünüp, şevke gelip, o evrâdı sırf rıza-yı İlâhî için, âhiret için okusa zarar vermez. Hem de makbuldür." (Lem'alar, s. 228)

"Evet, dünyaya ait harika neticeler, bazı evrad-ı mühimme gibi, Risale-i Nur'a çokça terettüp ediyor. Fakat onlar istenilmez, belki veriliyor; illet olamaz, bir fâide olabilir. Eğer istemekle olsa, illet olur, ihlâsı kırar, o ibadeti kısmen iptal eder." (Kastamonu Lâhikası, s. 273)

Hem Bediüzzaman Hz.nin hem de Risale-i Nur Talebelerinin hayatları daha önce de ifade ettiğimiz gibi oldukça meşakkatli ve sıkıntılı geçmiştir. Kendi hususî dünyalarının haricinde bir de âlem-i İslâm ile alâkadar olmaları cihetiyle bu sıkıntı birden ona çıkmıştır.

İşte böylesi zamanlarda Bediüzzaman ve Risale-i Nur Talebeleri gündüzleri Risale-i Nur ile meşgul olmuşlar bilhassa geceleri de evrad ve ezkâr ile iştigal etmişlerdir. Bu sıkıntılı zamanları bir nevi ibadetle geçirmişlerdir.

Celcelûtiye, Sekîne, Cevşen, Evrad-ı Kudsiye gibi eserlerin Risale-i Nur ile alâkadar olmaları cihetiyle böylesi sıkıntılı zamanlarda Bediüzzaman Hz. bu evradların çokça faidelerini görmüştür.

Münafık düşmanları Üstad Hz.ni defaatle zehirleyerek öldürmek istediklerinde Cevşen ve Evrad-ı Kudsiye-i Şah-ı Nakşibend ölüm tehlikesinden, belki yirmi defa kudsiyetleriyle kurtarmışlardır. (Bkz. Emirdağ Lahikası, s.170, Emirdağ Lahikası, s.178)

Tarihçe-i Hayat'ta bu durum şöyle ifade edilmiştir: "Zehirin tesiri çok azîm olduğu halde, kendisi: 'Cevşenü'l-Kebir gibi evrad-ı kudsiyelerin feyziyle ölümden muhafaza olunuyorum. Fakat hastalık, ızdırıp çok şiddetlidir' derdi. (Tarihçe-i Hayat- s. 474)

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi musîbetler ve bazı sıkıntılı haller ibadet zamanıdır. Bu ibadetlerin en başında da duâ vardır. Bediüzzaman Hz. de böylesi durumlarda evrad ve ezkâr dilinden hiç eksik etmemiştir. Meselâ motorlu kayak içinde Eğirdir'den Barla'ya giderken denizin dehşetli, emsalsiz fırtınası karşısında daha fırtına ve yağmur başlamadan evvel hiss-i kablelvuku ile hazine-i rahmete bir anahtar olacak dehşetli ve heyecanlı bir musîbet hissettiğinden, mütemediyen Cevşen'i ve Şâh-ı Nakşibend'in virdini okumuşlardır. (Emirdağ Lâhikası -s. 528)

Hizbü'l-Nuriye'nin imânî ve tefekkürî ara sıra okunacak bir vird-i azam olduğunu, on günde bir def'a okunsa, imana büyük inkişaf ve kuvvet vereceğini ifade eden (Zülkifâr, s. 472) Bediüzzaman Hz. usandığı veya sıkıldığı zamanlarda ise Hülâsatü'l- Hülâsa'yı okumuşlardır. Bu eseri yirmi dört saatte bir defa ya sabah namazının tesbihatında veya başka vakitte en ziyade usandığı ve sıkıntı zamanında okuduğunu söyleyen Üstad Hazretleri bu evradın ulvî bir inşirah verdiğini, usancı da izale ettiğini söylemiştir. (Bkz. Emirdağ Lahikası, s.124)

Buradan da yola çıkarak Risale-i Nurlar'la beraber, evrâd, ezkâr ve tesbihatlardaki müdavemeti sağlamak hizmet-i

Kur'âniye'deki atalet, tevakkuf ve fütura sebep olan unsurların berteraf edilmesini sağlayacaktır.

Bediüzzaman Hz. Hizbü l-Ekber-i Kur'ânî için de vesveseye meydan vermeyerek zevk ve şevk verdiğini şu sözleriyle ifade eder: "Bu Ramazan-ı Şerifte, Kur'ân'ı zevk ve şevk ile okumak çok ihtiyacım vardı. Hâlbuki elemli hastalık, maddî ve manevî sıkıntılar, yorgunlukla ve meşgalelerin tesiriyle telâş ettim. Birden Hüsrev'in şirin kalemiyle yazılan mu'cizâtlı cüzler ve Hafız Ali ve Tahiri'ye pek çok sevap kazandıran parlak ve kerametli 'Hizbü l-Ekber-i Kur'âniyeyi birbiri arkasından okumaya başlarken öyle bir zevk ve şevk verdi ki, bütün o yorgunlukları hiçe indirdi. Hiçbir vesveseye meydan vermeyerek pek parlak bir surette ders-i Kur'âniyeyi onlardan dinlerken bütün ruh u canımla arzu ettim ve kast ve azmettim ki, mümkün olduğu derecede aynı Hizbü'l-Ekber-i Kur'âniye gibi fotoğrafla mu'cizâtlı Kur'ânımızı tab edeceğiz, inşaallah." (Emirdağ Lâhikası, s. 288)

Dolayısıyla bu evrad ve ezkâr ibadet niyetiyle her zaman okunabileceği gibi bilhassa hastalık ve musîbet zamanlarında okunmalıdır. Risale-i Nur hizmetinde usanç duyduğumuz ya da tembellik ettiğimizde de bu virdler ile iştigal edilebilir. Bütün bunların neticesinde inşaallah bu evradların hadsiz faideleri görülecektir.

Evrad ve Ezkârın Bediüzzaman Hazretleri'nin Hayatındaki Yeri

Tefekkür mesleği üzerine giden Bediüzzaman Hazretleri, Risale-i Nur hizmetini her şeye tercih etmiştir. Risale-i Nur'a ait yetişecek acele bir iş olduğunda diğer meşguliyetlerini bırakmış, evvelâ o işi tamamlamıştır. Bununla birlikte her şart altında evrad ve münâcâtı da ihmal etmemiştir. Zira bu ikisini birbirinin tamamlayıcısı olarak görmüştür.

Şayan-ı dikkat bir hadisedir ki Üstad Hazretleri, verilen sıkıntılara bağlı olarak çok hasta olmuş, çok vakitleri de hastalık ve sıkıntı ile geçmiştir. Bediüzzaman Hz. bu sıkıntılı hallerin ibadet vakti olduğu telâkkisi ile usanmak şurda dursun bilâkis daha çok vaktini ibadet ve duâ ile geçirmiştir. Geceleri, Kur'ân-ı Kerîm'den vird edindiği sûreleri ve Resul-ü Ekrem aleyhissalâtü vesselâmın münâcât-ı meşhuresi olan Cevşen-ül Kebir namındaki münâcâtını ve Şah-ı Geylanî ve Şah-ı Nakşibend gibi eazım-ı evliyanın münâcât ve hizblerini ve salâvat-ı Nuriyeleri ve bilhassa Risale-i Nur'un menbaı olan "Hizb-ün Nuriye"yi ve âyât-ı Kur'âniye'nin lemaatı olan ve bir silsile-i tefekkür bulunan ve Yirmi Dokuzuncu Lem'ada cem'edilen hizb ve münâcâtları okumuş, bunları tamam edince de yine Risale-i Nur'la meşgul olmuştur. (Bkz. Tarihçe-i Hayat, s. 182)

Bediüzzaman Hazretleri, Tahmidîye'den de çoktan beri yaptığı hususî bir vird olarak bahsederken (Kastamonu Lâhikası, s. 271) Hülâsatü'l-Hülâsa'yı okuduğu zamanlar, koca kâinatın, nazarında bir zikir halkası haline geldiğinden bahseder. (Emirdağ Lâhikası, s. 175) Yani kâinattaki her bir mahlûkatın kendi lisan-ı mahsusasıyla ettikleri duâları iştirir ve onların da zikrine dahil olur. Bazen de nasıl ki büyük bir sarayın kapısını çalan bir adam, açılmadığı vakit, o sarayın kapısını diğer makbul bir zatın sarayca me'nûs sadâsıyla çalar- tâ ona açılın; öyle de Üveysü'l-Karânî'nin nidâsıyla o kapıyı çalar. (Bkz. Sözler, s. 731)

Bediüzzaman Hz. Celcelûtiye'yi okurkenki halet-i ruhiyesini ise şu sözlerle ifade eder: "Ben Celcelûtiye'yi okuduğum vakit, sâir münâcâtlara muhalif olarak, kendim bizzat hissiyatımla münâcât ediyorum diye hissedirdim ve başkasının lisaniyla taklitkârâne olmuyordu. Benim için gayet fitrî ve dertlerime alâkadâr ve tefekkürat-ı ruhiyeme hoş bir zemin oluyordu. Birkaç sene sonra kerametini ve Risale-i Nur ile münasebetini gördüm ve anladım ki, o hâlet bu münasebetten ileri gelmiş." (Şuâlar, s. 774)

Gündüzleri daima Risale-i Nur'un mütalâası ve tashihi ile meşgul olan (Bkz. Tarihçe-i Hayat, s. 182) Bediüzzaman Hz.nin hayatına ve Risale-i Nur'da geçen evradlara dair notlara baktığımızda Üstad Hz.nin geceleri de ezkâr ve duâ ile meşgul olduğunu görürüz. Tarihçe-i Hayat'ta Üstad'ın geceden sabaha kadar calib-i dikkat bir gönülden yalvarışla ubudiyette bulunduğu bu âdetinin yaz ve kış değişmediği, her şart altında teheccüd, münâcât ve evradlarını asla terk etmediği belirtilir. Hatta bir Ramazan-ı Şerif'te pek şiddetli hastalıkta, altı gün birşey yemeden savm-ı visal içinde ubudiyetteki mücahedesini terk etmemiştir. (Bkz. Tarihçe-i Hayat, s. 341)

"Üstadın sadık hizmetkârları, talebeleri ve Barla ahalisi diyorlar ki: 'Üstadı, geceleri, dersane-i Nuriye'nin önündeki bir mübarek çınar ağacının dalları arasında bulunan kulübecikte, sabahlara kadar tesbihat ile ezkâr ile terennüm eder

görüldük. Hele bahar ve yaz mevsimlerinde bu muhteşem ağacın binlerce dalları arasında şevk ve cezbe içinde uçan kuşlar arasında Üstad'ın böyle sabahlara kadar çalışmasını gördükçe, ne zaman uyur, ne zaman kalkar bilemezdik.” (Tarihçe-i Hayat, s. 181-182)

“Komşuları her zaman derler ki: ‘Biz, sizin Üstadınızın sekiz sene yaz ve kış geceleri, aynı vakitlerde sabaha kadar hazin ve muhrık (yakıcı) sadâsıyla münâcât seslerini dinler ve böyle fasılasız, devamlı mücahedesine hayretler içinde kalırdık.’” (Tarihçe-i Hayat, s. 341)

Düşünün ki böyle bir zata komşu oluyorsunuz ve her gece o en derunî hislerle, yakıcı bir sadâ ile yapılan o münâcâtları işitiyorsunuz. Buradaki ifadeler bile insanı kendinden alıp götürürken bu hâle şahit olmanın dahi tarifi yoktur. Ancak bir nokta var ki; bu üstada talebe olma müşerrefiyetine ulaşmak için çaba gösterme gayreti bizlere bahş edilmiş. Bir ihsan-îlâhî nev'inden Bediüzzaman Hz. ile bu kudsî hizmet-i Kur'âniye'nin içinde bulunmaklığımızla manen omuz omuzayız. Risale-i Nur'daki bu hakikatleri ve virdleri dikkatle okuyanlar zaten Üstad Hazretleri'nin o hazin sesini duyacak ve işiteceklerdir.

Evrad ve Ezkârın Risale-i Nur'a Bakan Yönleri

Bediüzzaman Hz.nin hayatında önemli bir yeri olan evrad ve ezkâr, aynı şekilde Risale-i Nur'la da yakından ilgilidir. Bir kısım evrad ve ezkâr Risale-i Nur'a doğrudan yahut dolaylı olarak menba olurken, bir kısmı da Risale-i Nur'un hülâsası mahiyetinde vücut bulmuştur. Bazı evrad ve ezkârda ise Risale-i Nur'a gaybî işaretler bulunmaktadır. Çalışmamızın bu kısmında bahsettiğimiz bu durumları detaylı olarak incelemeye çalışacağız.

Risale-i Nur'un Menbaı Olan Evrad ve Ezkâr

Risale-i Nur Külliyatı, Kur'ân-ı Kerîm'in asrımıza bakan âyetlerinin tefsiridir. Bediüzzaman Hazretleri'nin tefsir etmiş olduğu bu âyetlerin manaları kimi zaman Üstad Hz.nin Kur'ân'dan bir yeri okurken ya da tefekkür ederken ya da namaz tesbihatında açılmış, kimi zaman bir hadise üzerine açılmış ve kimi zaman da Cevşenü'l- Kebir okurken açılmıştır.

Meselâ, Bediüzzaman Hz. Münâcât Risalesi'nin menbaının Cevşenü'l- Kebir olduğunu ifade eder. Üçüncü Şuâ olarak telif edilen, hem vücûb-u vücud, hem vahdet, hem ehadiyet, hem haşmet-i rububiyet, hem azamet-i kudret, hem vüs'at-i rahmet, hem umumiyet-i hâkimiyet, hem ihata-i ilim, hem şümül-ü hikmet gibi en mühim esasat-ı imaniyeyi harika bir îcaz içinde fevkalâde bir kat'iyet ve halisiyet ve yakîniyet ile ispat eden, haşre işareti ve bilhassa ahirdeki şiddetli işârâtı çok kuvvetli olan Münâcât Risalesi'nin menba-ı manevisi 700 adet âyet ile Ekrem-i Enbiya Aleyhi Ekmelüttahiyat Efendimizin (asm) münâcâtı olan Cevşenü'l-Kebir'dir. (Şuâlar, s. 54) Bediüzzaman Hazretleri buna binaen Münâcât Risalesi'ni “Kur'ân'dan ve Cevşenü'l-Kebir'den aldığım bu dersimi, bir ibadet-i tefekkürîye olarak Rabb-i Rahimimin dergâhına arz etmekte kusur etmişsem, kusurumun affı için Kur'ân'ı ve Cevşenü'l-Kebir'i şefaathî ederek rahmetinden affımı niyaz ediyorum.” (Şuâlar, s. 76) diyerek bitirir.

Esasında bir cihette hem buradan yola çıkarak hem de Bediüzzaman Hazretleri'nin ifadeleriyle Kur'ân'dan teraşşuh eden Risale-i Nur'un bir cihette Cevşen'den feyiz alınarak doğduğunu söylemek gerekir. (Şuâlar, s. 658)

“Risâle-i Nur'u okuyanlar Cevşen meali ile Risâle-i Nur'u karşılaştırırlarsa bazı benzerlikleri fark edeceklerdir. Risâle-i Nur'da ve Cevşenü'l-Kebir'de kullanılan esma-i İlâhîye, acz ve fakr konusundaki yaklaşımlar hep benzer özellik taşır. Bu öyle bir benzerliktir ki, sanki aynı kaynaktan çıkmış gibi bir izlenim verir okuyucuya. Daha doğru bir ifade ile Cevşen'in ve Risâle-i Nur'un Kur'ân'dan faydalanılarak ortaya çıktığı aşikâre görülür. Risâle-i Nur'da işlenen konular ile Cevşen'de işlenen konular arasında benzerlik olduğu gibi Risâle-i Nur'un konuyu işleyiş tarzı ile Cevşen'deki Allah'a yönelik tarzı arasında da benzerlikler vardır. Bu benzerlikler şüphesiz en fazla esma-i İlâhîyenin sıklıkla işlenmesinde görülür.”

Bediüzzaman Hazretleri; Hazret-i Hüseyin ve İmam-ı Ali kerremallahü vecheden otuz seneden beri aldığı ders ve hususan Cevşenü'l-Kebir'le daima onlarla mânevî irtibatta olması sayesinde şimdiki Risale-i Nur'dan gelen meşrebi aldığını ifade eder. (Emirdağ Lahikası -s. 246) Buna binaen Risale-i Nur'un meslek ve meşrebi bir noktada Hz. Ali'ye ve dolayısıyla da Cevşenü'l-Kebir'e dayanır.

Cevşenül-Kebir ve Celcelûtiye'nin Risale-i Nur'un menbaları olmasından, meslek ve meşrebinin onlara dayanmasından gelen bir kuvvetle Risale-i Nur'a tam bir beşinci halife nazarıyla bakılabilir.

"Hz. Hasan'ın (ra) altı aylık hilâfeti ile beraber, Risale-i Nur'un Cevşenül-Kebir'den ve Celcelûtiye'den aldığı bir kuvvet ve feyizle vazife-i hilâfetin en ehemmiyetlisi olan hakaik-ı imaniye noktasında Hz. Hasan'ın kısacık müddetini uzun bir zamana çevirerek, tam beşinci halife nazarıyla bakabiliriz. Çünkü adalet-i hakikiye ile bu asırda insanları mesut edebilir bir istidatta bulunan, Risale-i Nur'dur ve onun şahs-ı manevisi, Hz. Hasan'ın bir muavini (yardımcısı), bir mütemmimi (tamamlayıcısı), bir manevisi veledi (evlâdı) hükmündedir." (Emirdağ Lâhikası, s. 102)

Bu hükmü doğrular derecesindeki bir ifade de yine Emirdağ Lâhikası'nda geçmektedir: "Nazif büyük bir hayır yapmak için Nurcular'ın ehemmiyetli bir virdi olan Cevşen-ül Kebir'i makine ile teksir etmiş. (...) İnşâallah yakında o mübarek Cevşen-ül Kebir, Nurcular'ı şevkiyle tenvir edecek." (Emirdağ Lâhikası, s. 369) Dolayısıyla beşinci halife nazarı ile bakabileceğimiz Risale-i Nur ve onun şahs-ı manevisi ile Cevşen-ül Kebir'deki hakikatler yeniden tenvir edecektir ki Risale-i Nur Külliyatı ve talebeleri ile bu hakikat vuku bulmuştur ve inşallah bulmaya da devam edecektir.

Risale-i Nur'un menbaı olarak bu iki eserin dışında Risale-i Nur'un kaynağı olan âyetleri ihtiva etmesi cihetiyle "Hizbü'l-Kur'ân" (Bkz. Emirdağ Lâhikası, s. 76) ve de Risale-i Nur'daki hakikatleri ihtiva etmesi cihetiyle "Hizbü'n-Nuriye," (Bkz. Tarihçe-i Hayat, s. 182) vardır.

Evrad ve Ezkârlarda Risale-i Nur'a Gaybi İşaretler

Celcelûtiye, Sekîne, Kaside-i Ercüze ve Evrad-ı Bahaiye gibi eserlerde Risale-i Nur'a dair gaybi işaretler vardır. Bu işaretlerde dikkatimizi çeken husus özellikle Celcelûtiye, Sekîne ve Kaside-i Ercüze'nin İsm-i Azam cihetiyle Risale-i Nur ile alâkadar olmalarıdır.

Aslı vahiy olan, esrarlı bir şekilde telif edilen ve izn-i İlâhî ile gelecekte haber veren bu eserlerin son derece dehşetli olan asrımızda Kur'ân hesabıyla ortaya çıkan Risale-i Nur'dan haber vermeleri gösteriyor ki Risale-i Nur ve eczaları bu mevkîe lâyıktırlar ve Hazret-i İmam-ı Ali'nin (ra) nazar-ı takdirine ve tahsinine ve onlardan haber vermesine liyakatleri ve kıymetleri vardır. (Bknz: Mektubat, s. 546-548; Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s. 129, 161, 164-166; Lem'alar, s. 732)

Yirmi Sekizinci Lem'a ve Sekizince Şuâ'da Celcelûtiye ve Sekîne'nin ihbarına dair tafsilatlı bilgi verildiği için siz değerli okuyucularımızı oraya havale ediyoruz.

Mana âleminde Nakşibend Hazretleri'nin Resul-i Ekrem'den (asm) ders alarak yazdığı Evrad-ı Bahaiye'deki Risale-i Nur'a olan işaret için ise Bediüzzaman Hazretleri şunları söyler: "Bugünlerde rahatsızlık için Evrad-ı Bahaiye'yi ezber değil, kitaba bakarak okudum. Âhirinde ihtitam-ı Bahaiye olan hâtimesini bilemediğimden, eskiden beri okumuyordum. Haydi, bir defa bunu da okuyayım dedim. Gördüm ki, Bir sahifede ve uzun altı buçuk satırında, on dokuz defa nur, nur, nur kelimeleri... Kat'î kanaatim geldi ki, Şâh-ı Nakşibend, Gavs-ı Âzam gibi Risale-i Nur'u ve kudsî hizmetini keşfen müşahede edip tahsîn-kârâne haber vererek ona işaretler ediyor. Ben de, yalnız o altı satırı ve baştaki satırı ve ahirdeki satırı ile otuz senelik Bahaiye virdime, o meleklerin, Nurlar'ın intişarına muavenetleri niyetiyle, ilhak eyledim." (Emirdağ Lâhikası, s. 207)

Ahırzamanın en dehşetli döneminde, Kur'ân'a karşı su-i kastın planlanıp uygulamaya konularak hücum edildiği bir süreçte i'câz-ı Kur'ân'ı bir derece beyan, Sözlere olmuştur. Hem Risale-i Nur Cevşenül-Kebir'den ve Celcelûtiye'den aldığı bir kuvvet ve feyizle vazife-i hilâfetin en ehemmiyetlisi olan hakaik-ı imaniye noktasında Hz. Hasan'ın kısacık müddetini uzun bir zamana çevirerek tam beşinci halife nazarıyla bakılması, buna bağlı olarak da İsm-i Azam'a müşerref olması cihetiyle muhtelif evrad ve ezkârda gaybi olarak işaret edilmiştir.

Sonuç:

1. Esbapperestliğin ve zahirperestliğin her zamankinden daha baskın olduğu şu asırda Bediüzzaman Hazretleri esbap perdesinin arkasındaki hakikati görmek için mana-yı harfi ile bir bakış önerir. Bu bakışla birlikte ise hayatımıza üç eylem girer: Zikir, fikir, şükür.

2. Bediüzzaman Hazretleri'nin gerek Kur'ân'dan ve hadislerden tertip ettiği gerekse geçmiş dönemlerde okunan virdlerden teşekkül ettirdiği virdleri ekseriyetle imanî ve tefekkürdür.
3. Tefekkür mesleği üzerine giden Bediüzzaman Hazretleri, Risale-i Nur hizmetini her şeye tercih etmiştir. Risale-i Nur'a ait yetişecek acele bir iş olduğunda diğer meşguliyetlerini bırakmış, evvelâ o işi tamamlamıştır. Bununla birlikte her şart altında evrad ve münâcâtı da ihmal etmemiş, geceleri de ezkâr ve duâ ile meşgul olmuştur.
4. Zalimlerin tasallutu, belâ ve musîbetlerin nüzulü zamanları, bazı özel duâların vaktidir. O belâ ve musîbetler o duâları söylletirmek içindir. Yoksa o duâlar, sırf o beliyelerin def'i için değildir. O faydalar, o evradların illeti olamaz ve ondan onlar kasten ve bizzat istenilmeyecek. Yapılan bu duâların hem uhrevî, hem de dünyevî mükâfatları görülürse de nur ala nur olur.
5. Risale-i Nur'da yer alan ve Bediüzzaman Hazretleri tarafından da tatbik edilen geçmişte evliyaullah tarafından tertip edilen vird ve duâlar şunlardır: Cevşenü'l-Kebir, Sekîne, Celcelûtiye Kasidesi, Evrad-ı Bahaiye, Münâcât-ı Veysel Karani, Duâ-i Tercüme-i İsm-i Azam, Duâ-i İsm-i Azam, Münâcâtü'l- Kur'ân.
6. Geçmişte evliyaullah tarafından hazırlanan ancak Bediüzzaman Hz. tarafından değişiklikler ve ilâveler yapılan evrad Delaili'n- Nur'dur.
7. Bediüzzaman Hz. bizzat hazırlamış olduğu vird ve duâlar şunlardır: Tahmidiye, Hülâsatü'l Hülâsa, Tazarru ve Niyaz, Hizbü'l- Kur'ân, Hizb-i Nuriye, Tesbihat.
8. Risale-i Nur'da geçen virdlerin bir kısmı Risale-i Nur'un menbaıdır. Bu virdler şunlardır: Cevşenü'l-Kebir, Celcelûtiye, Hizbü'l- Kur'ân, Hizb-i Nuriye.
9. Celcelûtiye, Sekîne, Kaside-i Ercüze ve Evrad-ı Bahaiye gibi eserlerde Risale-i Nur'a dair gaybi işaretler vardır. Bu işaretlerde dikkatimizi çeken husus özellikle Celcelûtiye, Sekîne ve Kaside-i Ercüze'nin İsm-i Azam cihetiyle Risale-i Nur ile alâkadar olmalarıdır.
10. Bediüzzaman Hazretleri; Hazret-i Hüseyin ve İmam-ı Ali kerremallahü vecheden otuz seneden beri aldığı ders ve hususan Cevşenü'l-Kebir'le daima onlarla mânevî irtibatta olması sayesinde şimdiki Risale-i Nur'dan gelen meşrebi aldığını ifade eder. Buna binaen Risale-i Nur'un meslek ve meşrebi bir noktada Hz. Ali'ye ve dolayısıyla da Cevşenü'l-Kebir'e dayanır.
11. Cevşenü'l-Kebir ve Celcelûtiye'nin Risale-i Nur'un menbaları olmasından, meslek ve meşrebini onlara dayanmasından gelen bir kuvvetle Risale-i Nur'a tam bir beşinci halife nazarıyla bakılabilir.

KAYNAKÇA:

- 1- Bediüzzaman (Tanzim Eden), (2014), Hizbü'l- Envari'l- Haiki'n- Nuriye (Celcelûtiye İlâveli), Yeni Asya Neşriyat, İst.
- 2- Bediüzzaman, (2017), Asa-yı Musa, Yeni Asya Neşriyat, İst.
- 3- Bediüzzaman, (2017), Barla Lâhikası, Yeni Asya Neşriyat, İst.
- 4- Bediüzzaman, (2017), Emirdağ Lâhikası, Yeni Asya Neşriyat, İst.
- 5- Bediüzzaman, (2017), Kastamonu Lâhikası, Yeni Asya Neşriyat, İst.
- 6- Bediüzzaman, (2017), Lem'alar, Yeni Asya Neşriyat, İst.
- 7- Bediüzzaman, (2017), Mektubat, Yeni Asya Neşriyat, İst.
- 8- Bediüzzaman, (2017), Mesnevî-i Nuriye, Yeni Asya Neşriyat, İst.
- 9- Bediüzzaman, (2017), Sikke-i Tasdik-i Gaybi, Yeni Asya Neşriyat, İst.
- 10- Bediüzzaman, (2017), Sözler, Yeni Asya Neşriyat, İst.
- 11- Bediüzzaman, (2017), Tarihçe-i Hayat, Yeni Asya Neşriyat, İst.
- 12- Bediüzzaman, (2000), Nur'un İlk Kapısı, Yeni Asya Neşriyat, İst.
- 13- <http://www.cevsen.de/cevsen-nedir/>
- 14- Sİ,18.07.2013,
<https://sorularlarisale.com/buyuk-cevsende-gecen-dualar-kimlere-aittir-son-tazarru-ve-niyaz-bolumundeki-birinci-dua-geylan-hazretlerinin>
- 15- Sİ, 20.02.2012,
<https://sorularlailslamiyet.com/sekine-duasi-hakkinda-bilgi-verir-misiniz-19-dokuz-defa-okunmasinin-hikmeti-nedir-0>
- 16- Sİ,21.01.2007, <https://sorularlailslamiyet.com/ism-i-azam-ne-demektir-ve-hangi-isimdir>
- 17- Süleyman KÖSMENE, 19.12.2014, <http://www.fikih.info/vahyedilmis-bir-dua-celcelutiye/>
Süleyman KÖSMENE, 21.07.2007, <https://www.yeniasya.com.tr/2007/07/21/yazarlar/skosmene.htm> YAG, 23.01.2012,

https://www.yeniasya.com.tr/video/sekine-duasi_60044

ALİ DEMİR - MUSTAFA USTA